

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

NR 1 • 13. JAANUAR 2010

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA HÄÄLEKANDJA, ASUTATUD 1925. AASTAL

VARSTI ILMUMAS!

Viieteistkümnendat korda –

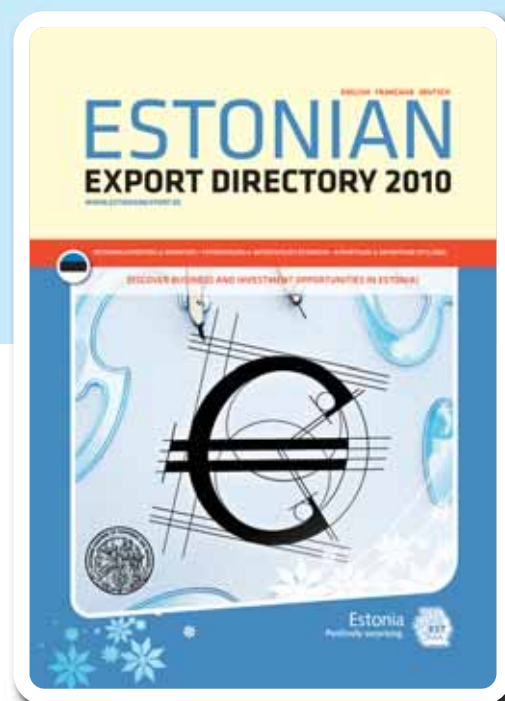
ESTONIAN EXPORT DIRECTORY

Kasutage seda praktilist töövahendit Eesti ja Eesti ettevõtete tutvustamiseks välismaal!

Mahukas väljaandes tutvustavad ennast Eesti ettevõtted, kes soovivad oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmast partnereid leida – seda nii tegevusalade järgi kui ka alfabeetilises järjekorras. Lisaks ettevõtete kataloogile saab potentsiaalne äripartner või investor sellest kiire ülevaate Eestist ning kasulikke fakte ja atraktiivseid vihjeid Eesti majanduse ja siin ettevõtluse alustamise kohta.

Peatükk „Avasta äri- ja investeerimisvõimalused Eestis” sisaldab järgmist informatsiooni:

- Eesti majandus
- Ärikeskkond ja välisinvesteeringud
- Väliskaubandus – import ja eksport
- Tööjõuturg
- Maksusüsteem
- Arenenud infotehnoloogia äri eduks
- Turism ja huvitavad faktid Eesti kohta
- Ärietika ja -kultuur
- Eesti rahvusvahelistes reitinguagentuuride hinnangutes
- Viisaregulatsioon

Kogu see teave on raamatus inglise, saksa ja prantsuse keeles. Väljaanne saab olema ka DVD-l ning veebiaadressil www.estonianexport.ee.

Koostööpartner:

InfoAtlas AS • Tel: 626 6987

Lisainfo väljaande kohta:

PIRET SALMISTU

Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee

TÄNA LEHES:

- ▶ Poolelijäänud ning jätkuvatest seadusemuudatustest
- ▶ Ettevõtlusõppest
- ▶ Pakettreisei direktiivi täiendamisest ja parandamisest
- ▶ Konsultandi kutsetunnistusest
- ▶ Elektrooniliste kontaktandmete kasutamisest otseturustamisel
- ▶ Innovatsiooniaasta kokkuvõte

Iga liige loeb! | www.koda.ee

Tähelepanu juhatuse liikmed ja raamatupidajad!

Seminarid „2009. majandusaasta aruande esitamine Äriregistrile”

- 14., 27. ja 28. jaanuaril Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) algusega kell 10.00 ja 14.45
2. veebruar Saaremaal Kuressaare Kultuurikeskuses (Tallinna tn 6) algusega kell 10.00
16. ja 18. veebruar Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) algusega kell 14.45
18. veebruar Lääne-Virumaal Vinni spordikompleksis (Sõpruse 16) algusega kell 14.45
2. ja 3. märts Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) algusega kell 14.45 (vene keeles)
4., 10., 16., 17. ja 18. märts Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) algusega kell 10.00 ja 14.45

Alates 1. jaanuarist 2010 tuleb kõik majandusaasta aruanded Äriregistrile esitada elektroonselt. Vastav seadus võeti vastu Riigikogus 29.10.2009. (www.rigiteataja.ee)

Mida see muudatus endaga kaasa toob?

Alates 2010. aasta 1. jaanuarist esitavad kõik äriühingud, mittetulundusühingud ja sihtasutused, kes koostavad konsolideerimata raamatupidamise aruandeid Eesti hea raamatupidamis-tava alusel, elektroonselt aruande Äriregistri Ettevõtjaportaalis, täites selleks etteantud vormid. Aruande esitamiseks peavad selle digitaalselt otse aruandluskeskkonnas allkirjastama kõik juhatuse liikmed (majandusaasta aruandele ei pea enam lisama nõukogu liikmete allkirju). Seda saab teha nii ID-kaardi kui Mobiili-ID vahendusel. Esiolgu on erandiks IFRS-i kasutajad, konsolideeritud aruannete esitajad, äriühingud, sihtasutused ja mittetulundusühingud, kes esitavad aruandeid rahandusministeeriumi saldoandmike süsteemi ning likvideerimis- ja lõpparuannete esitajad. Nemad esitavad 2010. aastal PDF-formaadis aruande.

Seega peavad alates 1. jaanuarist 2010 kõik ülaltoodud äriühingute, mittetulundusühingute ja sihtasutuste juhatuse liikmed omama ja kasutama ID-kaarti ja digiallkirjastamist.

Seminaril ajakavas on lisatud ka ID-kaardi koolitus, mille käigus omandatakse praktilised oskused teenuste turvaliseks kasutamiseks veebikeskkonnas ja ID-kaardi või Mobiili-IDga digiallkirja andmiseks. Seminar toimub koostöös Registre ja Infosüsteemide Keskusega (RIK), lektoriteks on Vesta Laansoo ning Heilika Kutsch ja BCS Koolitusega, lektoriteks on Margit Savisaar ja Margus Sakk.

Ajakava:

10.00–11.45

Äriregistrile elektrooniline majandusaasta aruande esitamine

- Mis on aruande esitamise elektrooniline standard XBRL ja kuidas seda rakendada?
- Kas aruandlus muutub mugavamaks ja lihtsamaks?
- Aruandluskeskkonda andmete sisestamine – milline on raamatupidaja roll aruande koostamisel ja esitamisel?
- Milline on ettevõtjaportaali uus ühtne aruandluskeskkond (etteantud vormid, koostamine, esitamine, auditorikontroll)?
- Ettevõtjaportaali uus aruandluskeskkond
 - portaali autentimise võimalused;
 - sisestaja ja auditori määramine;
 - etteantud vormide täitmine/importimine raamatupidamisprogrammist (XBRL aruanne);
 - allkirjastamise võimalused.
- Küsimused ja vastused.

11.45–12.15 Paus

12.15–14.00

ID-kaardi kasutamine

- ID-kaardi kasutusvõimalused:
 - mida on vaja ID-kaardi elektrooniliseks kasutamiseks?
 - mis on PIN-koodid ja kuidas on võimalik neid vihetada?
 - mis on sertifikaadid, kuidas neid kontrollida?
 - kus saab installida ID-kaardi tarkvara?
- Mis on Mobiili-ID, kuidas seda hankida? Mobiili-ID eelised ID-kaardi kasutamise ees.
- Kuidas siseneda e-teenuste keskkonda ID-kaardi või Mobiili-IDga?
- Digialkiri:
 - kuidas saab dokumenti digiallkirjastada?
 - mis on kinnituseht?
 - tall praktiline digitaalalkirjastamine ID-kaardi või Mobiili-IDga?
- Ülevaade olulisematest e-teenustest nii eraisiku kui ettevõtja jaoks.
- ID-kaardi ja Mobiili-ID turvalise kasutamise reeglid.
- Küsimused ja vastused.

Seminar toimub eesti keeles ja on tasuta.

Vajalik eelregistreerimine. Toetab Euroopa Regionaalarengu Fond.

Seminarile registreerimine:

Kaubanduskoda • Tel: 604 0060

- www.bcs.ee/~koolitus/kaubanduskoda/registreerumine.php

Rohkem infot:

- ettevotjaportal.rik.ee
- www.rik.ee/e-ariregister/ettevotjaportal

SIIM RAIE
Peadirektor

Kolm vana mõtet uude aastasse

1. Me ei tea seda, mida me ei tea

Üsna tihti oleme kolleegidega olukorras, kus kohtumisel ministeeriumis või riigiametis vaadatakse meile otsa ja küsitakse: „Mida ettevõtjad sellest arvavad?“ Enamus puhkudel oleme hästi ette valmistunud ja seisukohad välja kujundanud. Eriti, kui tegemist on ühe või teise seaduse eelnõuga ning konsulteerimiseks on antud pikemat aega, siis on ettevõtjate küsitamine ja tagasiside kogumine meie esmane ülesanne. Suurtes ja põhimõttelises küsimustes on Kaubanduskoja seisukohad alati läbi arutatud ka Koja juhatuse koosolekutel.

Väga palju tuleb aga ette ka küsimusi ja teemasid, milleks ei olegi võimalik valmis olla – uued algatused riigi poolt, kitsast tegevusala puudutavad või senisest fookusest väljaspool asuvad teemad. Näiteks: millised on ettevõtjate ootused haridussüsteemile ette valmistamiseks inimesi, kes suhtlevad Aasia riikidega? Me saame seda teada vaid siis, kui Koja liikmeid küsitame või kui teie meile aktiivselt oma huvidest, laienemisplaanidest ja nendega seotud probleemidest teada annate. Ehk siis ka uuel aastal kõlab

meie üleskutse liikmetele oma tegevusest, tähelepanekutest ja probleemidest teada anda. Mida laiem pilt meil ettevõtete tegevusest on, seda lihtsam on aidata ka lahendusi leida.

2. Inimesed on kallid

2008. aasta seisuga oli Eesti ettevõtetes kokku veidi üle 512 000 töökoha. 2009. aasta lõpuks oli neist alles vähem kui 400 000. Enam kui viiendik erasektori töökohtadest on tulnud koondada selleks, et säiliks ettevõtete konkurentsivõime ja ellujäämise võimalused. Usun, et möödunud aasta oli paljudele juhtidele varasematest raskem just emotsionaalselt.

Töö põhjalik ümberkorraldamine ja olemasolevate kolleegide motivatsiooni kõrgel hoidmine on andnud uusi juhtimiskogemusi. Kuna täna on veel vara lugeda majanduskriisi lõppenuks, siis peab see pingutus jätkuma. Kuidas tõsta tootlikkust ja müüki kulusid suurendamata on 2010. aastal küsimuseks paljudele juhtidele. Seda väärtuslikumad on täna inimesed, kellest sõltub müügiedu, arendustegevus ja uue kasvu ettevalmistamine.

3. Kompetents = see, mida sa tead ja mida sa teha oskad

Kõige kallimad on nii otseses kui ülekantud tähenduses kõrge kvalifikatsiooniga ja kompetentsed inimesed.

Rääkides teadmispõhisest majandusest on Eestis rõhk teadmistel ja nende (eriti just kõrghariduse kaudu) kättesaadavusel. Ära kipub ununema aga oskuste pool. Aastaid oleme tegutsenud ja tegeleme ka edaspidi haridussüsteemi edendamise, et see vastaks rohkem töökohtade struktuurile. Samas teeksin jätkuvalt suurema panuse ettevõtetele endile.

Õppimine ja õpetamine, eriti just erialaste oskuste edasiandmine, toimub ka edaspidi põhiliselt töökojal. Tegelegem sellega aktiivselt ja teadlikult, et järgmise kriisi ajal ei osutuks nii paljud töötajad ebavajalikuks.

Loodan, et möödunud aastal tehtud rasked otsused on stabiliseerinud olukorra meie liikmesettevõtetes ja see aasta toob juba esile esimesi kriisi käigus tehtud ümberkorralduste positiivseid tulemusi. **T**

Sisukord

Juhtkiri	
Kolm vana mõtet uude aastasse	3
Seadusandlus	
Mis jäi pooleli, mis jätkub?	5
Paketteksi direktiivi ülevaatamine	6
Elektrooniliste kontaktandmete kasutamine otseturustusel	8
Koja gallupid	9
Ettevõtlusõpe	
Mis on ettevõtlusõpe?	10
Euroopa Uudised	12
Välisministeerium	
Egiptus – tuleviku uus turg	14
Kutsetunnistus	
Konsultandi kutsetunnistus näitab kvaliteet	15
Innovatsiooniveerg	
Kas innovatsiooniaastast oli kasu ka?	16
Teated	17
Riigihanketeated	20
Koostööpakkumised	21
Juubilarid	22
Liikmelt liikmele	24

Kalender

19. jaanuar	Seminar: „Tasude arvutamine uue töölepingu seaduse alusel” Atlantise Konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu)
26. jaanuar	Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post tartu@koda.ee
14. jaanuar	„2009. majandusaasta aruande esitamine Äriregistrile” Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
27. jaanuar	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
28. jaanuar	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
2. veebruar	Saaremaal Kuressaare Kultuurikeskuses (Tallinna tn 6)
16. veebruar	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
18. veebruar	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
18. veebruar	Lääne-Virumaal Vinni spordikompleksis (Sõpruse 16)
2. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) – (vene keeles)
3. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) – (vene keeles)
4. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
10. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
16. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
17. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
18. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) Seminar on tasuta. Vajalik eelregistreerimine aadressil: www.bcs.ee/~koolitus/kaubanduskoda/registreerumine.php
20. jaanuar	Infopäev „Kõik, mida on vaja teada taimede ja taimsete saaduste ekspordist ja impordist” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee Marju Männik • Tel: 604 0079 • E-post: marju.mannik@koda.ee
21. jaanuar	Seminar „Võlgade sissenõudmise kolm viisi” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
2. veebruar	Messikoolitus Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
9. märts	Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
13. aprill	Raadimõisa hotellis (Mõisavärava 1, Tartu) Liis Lehesalu • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee
8. veebruar	Seminar: „Majandusaasta aruande koostamine ja elektrooniline esitamine” Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
11. veebruar	Venekeelne seminar „Ettevõtluskeskkond Venemaal” Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Viive Raid • Tel: 604 0092 • E-post: viive@koda.ee
12. veebruar	Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27) Margus Ilmjärv • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee
Aprillini	„Mentoripõhine e-õpe” – tasuta ID-kaardi koolitus Toimumiskoht ja aeg vastavalt tellija soovile. Läbiviija BCS Koolitus. Piret Elm • Tel: 699 8155 • E-post: piret.elm@bcs.ee Piret Salmistu • Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee

MAITS PALTS

Politiikakujundamise- ja õigusosakonna juhataja

Mis jäi pooleli, mis jätkub?

Aasta lõppu on paljude protsesside puhul ikka seatud lõpptähtpäevaks ning tööplaanegi koostatakse enamasti aasta kohta. Aasta algusega kaasneb tavapärastelt ka paljude erinevate seadusemuudatuste jõustumine. Käesoleva aasta 1. jaanuar oli selles osas eriti viljakas. Muudatusi jõustus ohtralt üle neljasajast õigusaktist, millest veidi alla poole olid erinevad seadusemuudatused. Võib öelda, et aasta tagasi oli olukord oluliselt rahulikum, sest muutuvate õigusaktide hulk oli kordades väiksem.

Koda on seisukohal, et riigihangete seaduse muutmisel on äärmiselt oluline lähtuda riigihangete korraldamise süsteemi kui terviku parendamise vajadusest. Eelnõu koostamisel on arvestatud ka riigi tugiteenuste tsentraliseeritud osutamise ja kompetentside koondamise võimalustega.

Koda tegeles aktiivselt konkurentsi ja karistus-seadustiku muudatustega, mille sisuks on nn leebuse kohaldamise võimalus kartelli-kokkuleppes esimesena teatajale. Hirmud, mis seonduvad uue võimaluse kuritarvitamisega ja valekaebustega, said eelnõus rahuldava lahenduse.

Auditortegevuse seaduse puhul tegi Koda ettepaneku kaaluda eelnõus sisalduvate kriteeriumite põhjendatust. Eesti puhul võib olla põhjendatud viidatud kriteeriumite tõstmine ehk vähendada nende ettevõtete hulka, kes kohustusliku audiitor-kontrolli alla kuuluksid.

Nagu tavaks on saanud, koostasime ka seekord aasta lõpus põgusa ülevaate just nendest jõustuvatest seadusemuudatustest, mis ettevõtjaid kõige rohkem puudutavad. Ülevaade, mille saatsime kõikidele liikmetele e-postiga, on leitav ka meie veebilehelt www.koda.ee.

Kahtlemata on õigusakti muudatuste jõustumine ning nendega enda kurssi viimine äärmiselt oluline, milles ka püüame oma liikmetele igakülgset abi olla nii artiklitega Teatajas kui ka individuaalsete juriidiliste konsultatsioonidega. Lisaks ohtratele jõustuvatele muudatustele ning nende jälgimisele on Kaubanduskoja jaoks olulisemgi olla kursis ning esindada ja kaitsta ettevõtjate üldhuvi juba õigusakti eelnõude ja eelnõu kavatsuste staadiumis. Varakult võimalike probleemide ärahoidmine on alati oluliselt tõhusam kui hilisem võitlus. Koja liikmete teavitamine eelnõude staadiumis võimaldab ühelt poolt informeerida ettevõtjaid võimalikest muudatustest maksimaalselt suure ajavaruga, kuid teisalt annab see ettevõtjatele võimaluse juba enne muudatuse reaalselt jõustumist hinnata, kas see oleks neile positiivsete või negatiivsete tagajärgedega. Viimasel juhul on võimalik püüda

negatiivseid mõjusid eelnõud muutes vähendada või sootuks ära hoida. Eelnõusid, mille kohta Koda eelmisel aastal oma seisukoha kujundas oli ligikaudu sada. Töö eelnõudega ning kaasaraäkimine ettevõtjaid puudutavas majanduspoliitikas jätkub aga sõltumata aasta või aastaaja vahetumisest. Mis on need suuremad teemad, millega ka saabunud aastal kindlasti tegeleda tuleb?

Kodifitseerimisprotsessidest olulisem – majandustegevuse seadustik

Riik alustas juba 2008. aastal parema õigusloome tagamiseks nn kodifitseerimisprotsessidega. Lühidalt öelduna vaadatakse selle käigus läbi mitmetes valdkondades kehtivad seadused, analüüsitakse tekkinud probleeme, võrreldakse Eesti lahendusi välisriikide praktikaga ning analüüsitakse, kas ja kus oleks vaja midagi parandada, süstematiseerida, lihtsustada jne. Hetkel on erinevates staadiumites vähemasti nelja valdkonna kodifitseerimisprotsessid: keskkonnaõigus, sotsiaalõigus, majandushaldusõigus ning ehitus- ja planeerimisõigus. Täna päeval on neist ettevõtjatele olulisim ja päevakajalisim kindlasti majandushaldusõiguse kodifitseerimine,

mille raames on juba koostatud majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse eelnõu ning analüüsimisel ja koostamisel on ka eriosa ehk majandustegevust reguleerivate eriseaduste muutmise eelnõu. Oleme selles protsessis kogu eelmise aasta osalenud ning kindlasti jätkub töö ka alanud aastal aktiivselt. Kuigi eesmärk on kõigil osapooltel ühine – muuta ettevõtjate elu lihtsamaks – on selge, et piltmõistatuse saab panna kokku ikka alles kõikide osade olemasolul. Alles seejärel on võimalik hinnata sedagi, kas pilt saab selline nagu kavandati. Nii jätkuvadki juba lähinädalatel arutelud üldosa seadustiku osas. Sellele lisandub tõenäoliselt lähikuudel paljude juba kehtivate seaduste võimalike muudatuste arutamine. Kindlasti hoiame teid toimuvaga kursis. Ka teised kodifitseerimisprotsessid on jätkuvalt olulised ning aktiivsed ning Kaubanduskoja esindajad on neisse kaasatud. Lisaks majandushaldusõiguse teemaikale on neist ehk olulisim ehitus- ja planeerimisõiguse korrastamine ja ülevaatus. See protsess on ülalmainitustest kõige algusjärgus olevam, kuid ka siin on eelmise aasta lõpus valminud väga mahukas ehitus- ja planeerimisõiguse üld- ja eriosa rakendusanalüüs.

Riigihangete muudatused ja edasised arengud

Aasta lõpus tutvustasime Teatajas järjekordseid riigihangete seaduses kavandatavaid muudatusi. Kuigi muutmise protsessi alustati juba kevadel, venis see erinevatel põhjustel praeguseni. Ilmselt jõuab eelnõu Riigikogu ette siiski üsna pea. Oleme olnud kindlalt seisukohal, et riigihangete õiguses kavandatud muudatuste tegemisel on äärmiselt oluline lähtuda riigihangete korraldamise süsteemi kui terviku parendamise vajadusest. Praeguse riigihangete süsteemi peamiseks probleemideks on kindlasti ühelt poolt ülemäärane formalistlik lähenemine ning hanke korraldajate sagedane kompetentsi puudus. Just seetõttu on üheks ettepanekuks eelnõule olnud, et mistahes kavandatavate muudatuste puhul arvestatakse ka riigi tugiteenuste tsentraliseeritud osutamise ja kompetentside koondamise võimalustega. Neid ettepanekuid on eelnõu koostamisel ka arvestatud. Kindlasti ei piirdu riigihangete valdkond käesoleval aastal vaid kõnealuse eelnõuga, sest kavandamisel on ka täiesti uue seaduse teksti koostamine.

Leebusprogrammi eelnõu ja uus audiitortegevuse seadus Riigikogus lõpusirgel

Möödunud aasta esimesel poolel tegelesime üsna aktiivselt konkurentsi ja karistusseadustiku muudatustega, mille sisuks on nn leebuse kohaldamise võimalus kartellikokkuleppes esimesena teatajale. Hirmud, mis seonduvad uue võimaluse kuritarvitamisega ja valekaebustega, said eelnõus rahuldava lahenduse. Samas on eelnõud jõuliselt kritiseerinud Riigikohus, mis on osaliselt tinginud eelnõu menetlemise venimise Riigikogus ning siin saab otsus-

tavaks ilmselt aasta algus. Riigikogu menetluses on ka uue audiitortegevuse seaduse eelnõu, mis samuti on ettevõtjatele oluline ning millega oleme pikemat aega tegelenud. Kuna uus seadus reguleerib nii auditi kui ka ülevaatuse kriteeriumeid, millest alates peab äriühing oma majandusaasta aruande, kas auditeerida või auditoril üle vaadata laskma, oleme teinud ettepanekuid täiendavalt kaaluda eelnõus sisalduvate kriteeriumite põhjendatust. Arvestades mitmete teiste Euroopa riikide kogemusi ja näiteid, võib ka Eesti puhul olla põhjendatud viidatud kriteeriumite tõstmine ehk vähendada nende ettevõtete hulka, kes kohustusliku audiitorkontrolli alla kuuluksid. Ilmselt saavad need võimalikud muudatused oma lahenduse juba lähinädalatel, mil Riigikogu pärast jõulupuhkust taas tööd alustab.

Üldmainitud eelnõud ja teemad on ilmselgelt vaid väikene osanendest, mis ettevõtjate seisukohast jätkuvat tähelepanu vajavad või millega tegeleda tuleb. Seda nimekirja võiks pikendada veel nt välismaalaste seaduses kavandatavate muudatustega (tööloa palgakriteerium), mitmete nii EL kui ka Eesti tasandi tarbijaõiguseid reguleerivate teemadega, tulumaksuseaduse muudatustega (seotud isikute regulatsiooni muutmise) jne. Nii nendest kui paljudest teistest eelnõudest oleme kirjutanud ka Teatajas või e-kirjades ning küsinud teie tagasisidet. Samuti on kõik aktuaalsed teemad alati kajastatud meie veebilehel. Kahtlemata jätkame kõikide mainitud informatsiooni- ja tagasiside kanalite kasutamist ja arendamist ka alanud aastal ning loodame, et olete jätkuvalt valmis aktiivselt teid puudutavatel teemadel kaasa rääkima ja arvamust avaldama. **T**

Euroopa Liidu pakettreise direktiiv pärineb aastast 1990, mil kõige harilikum puhkus oli reisibüroo kaudu brošüüri põhjal broneeritud reisipakett. Pakettreise direktiiv hõlmab ette kindlaks määratud pakettpuhkusi, kus on omavahel ühendatud kas transport, majutus või muud turismiteenused (nt ekskursioonid, mis kuuluvad paketi hinna sisse). Direktiiv pakub kaitset brošüürides esitatava info osas ja puhuks, kui reisikorraldaja või lennuettevõtja läheb pankrotti. Samuti annab õiguse tühistada reis tühistusata ning paneb teenusepakkujale vastutuse teenuste eest (nt ebakvaliteetsete hotellide korral). Eestis on direktiiv üle võetud turismiseadusega.

Täna Euroopa Komisjoni poolt konsultatsiooniks esitatud kavad lubavad miljonitele reisijatele, kes broneerivad internetis või reisibüroos puhkusepakette, kus on ühendatud lennupiletid, hotellid, autorent jne, edaspidi kindlamat finantskaitset puhuks, kui midagi peaks viltu minema. Komisjoni korraldatav konsultatsioon puudutab 1990. aasta pakettreise direktiiviga ette nähtud põhikaitset, mis hõlmab teabe esitamist, vastutust ebakvaliteetse teenuse eest ja kaitset maksejõuetuse korral ning selle laiendamist uue põlvkonna „dünaamilistele pakettidele“.

Tarbija enda koostatud puhkusepakett (nn dünaamiline pakettreis), kus reisija ostab mitu teenust (lend ja majutus) samalt tarnijalt või omavahel kaubanduslikult seotud tarnijatelt, näiteks veebilehekülgede nagu Opodo või Expedia kaudu või selliste veebilehekülgede kaudu, mis pakuvad pakette koostöös partneritega. Näiteks broneeritakse kõigepealt interneti teel lend ning seejärel suunatakse ta partnerveebileheküljele, kus paku-

takse majutus- või autorenditeenusid. 23% ELi tarbijaid broneerivad tänapäeval nn dünaamilisi pakettreise, millest paljud jäävad praegu ELi kaitse-eeskirjade alt välja (kuigi 67% arvab ekslikult, et nad on kaitstud).

Hetkel, kui lennuettevõtjaid on riidamisi pankrotti läinud, kaalutakse Euroopa Komisjonis maksevõimetust vastase põhikaitse laiendamist kõigile tarbijatele ka väljaspool pakett- ja dünaamilisi pakettreise, sh ka ainult lennupiletite puhuks.

On oluline märkida, et käesolevaga ei käsitleta täielikult eraldiseisvaid broneeringuid, mille puhul tarbija ostab eri komponendid erinevatelt müüjatelt/veebilehekülgedelt, mis ei ole omavahel seotud ega kannata sama kaubamärki. Sellist iseseisvat reisikorraldust ei peeta puhkusepakettide sektori osaks.

Samuti on Euroopa Komisjon ette võtnud lennureisija õiguste läbi vaatamise, kus käsitletakse ka mitmesuguseid tarbijakaitseküsimusi, sh lennufirmade pankroti puhul. Pankrottidest on tarbijate jaoks saanud tõsine probleem, sest maksejõuetuse oht on viimasel ajal järsult suurenenud. Ajavahemikul 2005. aasta novembrist 2008. aasta septembrini läks pankrotti 29 lennuettevõtjat (nt Prantsusmaal läks 2008. aastal pankrotti 125 reisikorraldajat ning see mõjutas rohkem kui 9000 tarbijat). Pankrottide mõju sõltus sellest, kas reisijad olid piletid ostnud puhkusepaketi raames.

Kuna reisimistavad on alates direktiivi vastuvõtmisest 1990. aastal oluliselt muutunud, on vaja kaaluda eelkõige seda, kas maksejõuetuse korral pakutav kaitse peaks olema paketi raames ostetud lennupiletite ja eraldiseisvate toodetena müüdavate lennupiletite puhul erinev.

KOIDU MÖLDERSON

Politiikakujundamise- ja õigusosakonna jurist

Pakettreisi direktiivi ülevaatamine

Euroopa Komisjon kavandab pakettreisi direktiivi ülevaatamist ning kutsub avalikkust esitama ettepanekuid, mida võtta aluseks direktiivi täiendamisel ning parandamisel.

Arutamisele tulevad eelkõige:

- Pakettreisi direktiivi reguleerimisala ehk mis liiki uusi puhkusepakette peaks direktiiv hõlmama.
- Millal ja millises formaadis peaks tarbijale infot edastama (hetkel reguleeritud vaid brošüürid ning ei mainita muid võimalusi, näiteks veebilehekülgi)?
- Kes peaks vastutama teenuste osutamise eest ja tarbija abistamise eest, kui tal esineb puhkusele probleem? Tänapäeval on vahe transpordiettevõtete, reiskorraldajate ja reisibüroode vahel sageli ähmane. Ei pruugi olla selge, kes vastutab, kui midagi viltu läheb.

- Kehtiv direktiiv võimaldab tarbijatel lepingust ilma sanktsioonideta taganeda, kui muutuvad lepingu olulised tingimused, nt koguhind või lennufirma. Kaalutakse, kas on vaja muuta praegusi eeskirju hindade muutmise kohta.
- Kehtiv direktiiv nõuab, et reiskorraldaja või reisibüroo annaks tagatise kogu tarbija makstud raha osas ja pankroti korral oleks tagatud ka tarbija kodumaale tagasitoomine. Kaalutakse, kas põhikaitset tuleks laiendada nii, et see hõlmaks ka ainult lennupileteid (st ka väljaspool pakette broneeritud pileteid), nõnda et

reisijatele hüvitataks ettemakstud raha ja nad toodaks kodumaale tagasi, kui lennufirma läheb pankrotti.

- Kaalutakse ELi „reisikaitsemärgise“ kasutuselevõttu, mis näitaks, millised reisisaadused ja/või -tootekombinatsioonid on seadusega kaitstud.

Konsulteerimine avalikkusega kestab kuni 7. veebruarini ning Euroopa Komisjon plaanib konkreetse ettepaneku direktiivi läbivaatamiseks esitada 2010. aasta sügisel. Ettepanekute esitamise lihtsustamiseks on Euroopa Komisjon koostanud ka *online*-küsimustiku, millele otselink

ettevõtetele vastamiseks on järgmine: <http://ec.europa.eu/yourvoice/ipm/forms/dispatch?form=FINALcompanies&lang=en>.

Muuulgas küsitakse:

- Milliseid teenuseid lisaks senistele tuleks direktiivis reguleerida?
- Milline info ja millisel hetkel ning mis kujul (infobrošüür, veebireklaam, reisifirma kodulehel jms) peaks tarbijatele esitamiseks kohustuslik olema; eriregulatsiooni vajadust nn viimase hetke pakkumistele, kus lepingu sõlmimise ja väljalennu vahe on väga väike. **T**

Kommentaare ja ettepanekuid võib saata otse Euroopa Komisjonile, aga ka Kaubanduskojale, kus me saadetud tähelepanekud koondatult edastame.

Täiendavat infot antud teema kohta saab Euroopa Komisjoni kodulehelt: http://ec.europa.eu/consumers/rights/travel/con_sultation_en.htm.

MART KÄGU

Poliitikakujundamise- ja õigusosakonna jurist

Elektrooniliste kontaktandmete kasutamine otseturustamisel

Pole saladus, et ettevõtjad kasutavad laialdaselt oma kaupade ja teenuste parema turustamise eesmärgil elektroonilisi sidevahendeid. Nii edastatakse ettevõtjate poolt inimestele nt e-kirju, lühisõnumeid jms. Sealjuures tehakse seda tihtilugu nii, et puudub adressaadi eelnev nõusolek sellise informatsiooni/reklaami saamise kohta. Samas on vastav nõusolek oluline isikute eraelu puutumatus kaitse tagamise seisukohalt.

Nimetatud põhiõiguse parema kaitse eesmärgil, aga samas silmas pidades *business-to-business* ärisuhete erisust, on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ette valmistanud elektroonilise side seaduse ja infoühiskonna teenuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu).

Praegu reguleerib Eesti õiguses isikutele otseturustuseks mõeldud teadaannete saatmist teatud määral infoühiskonna teenuse seadus, mis kehtestab nõuded kommerts-teadaannete edastamisele. Samas järgib see vaid osaliselt E-andmekaitse direktiivi (2002/58/EÜ). Eelnõu kohaselt hakkab elektroonilise side seadus (mis kohaldub elektroonilise side sektoris teravikuna erinevalt infoühiskonna teenuse seadusest) reguleerima elektrooniliste kontaktandmete kasutamist otseturustamisel. Eelnõus defineeritakse elektrooniliste kontaktandmete mõiste – need on andmed, mis võimaldavad elektroonilise side võrgu kaudu kasutajale või kliendile (ehk isikule, kes kasutab üldkasutatavat elektroonilise side teenust) edastada teavet, sealhulgas faksi, elektronposti või lühi- ja multimeediasõnumit (st SMS, MMS, faksid,

e-kirjad, aga ka nt *bluetooth* jms). Kavandatava seadusemuudatuse eesmärk on tagada elektroonilise side sektoris eraelu puutumatus kaitse olenemata kasutatavast tehnoloogiast, arvestades sideteenuste turu ja tehnoloogia arengut.

Eelnõuga soovitakse kehtestada elektrooniliste kontaktandmete kasutamiseks mudel, mille kohaselt on füüsilisest isikust kasutaja või kliendi kontaktandmete kasutamine otseturustuseks üldnormina lubatud üksnes füüsilise isiku eelneval nõusolekul. Kui kasutajaks või kliendiks on juriidiline isik, siis eelneva nõusoleku omamise kohustus ei ole, kuid kasutajale või kliendile peab andma võimaluse keelata oma kontaktandmete selline kasutamine. Eeltoodust nähtub, et soovitakse eristada juriidilisi ja füüsilisi isikuid. Tegemist on mõistliku ja vajaliku eristamisega, mida põhjendatakse ka eelnõu seletuskirjas. Esiteks seetõttu, et juriidiliste isikute puhul (erinevalt füüsilistest isikutest) eraelust kui sellisest rääkida ei saa, mistõttu ei ole põhjendatud eraelu puutumatus kui põhiõiguse kaitse. Teiseks sellepärast, et *business-to-business* ärisuhete puhul peaks ettevõtjatel

eksisteerima võimalus teistele ettevõtjatele pakkumusi ja teateid edastada ilma selleks eelnevat nõusolekut omamata. Kaubanduskoda küsis eelmainitud eristamise kohta arvamust oma liikmetelt ning edastas vastava tagasiside eelnõu koostajatele, kes sellega ka arvestasid.

Eelnõu kohaselt lubatakse isikul, kes saab seoses toote müügi või teenuse osutamisega füüsilisest või juriidilisest isikust ostja elektroonilised kontaktandmed, kasutada neid kontaktandmeid ostjale oma samasuguste toodete või teenuste otseturustuseks. Viimast aga järgmistel tingimustel:

- ostjale antakse tema elektrooniliste kontaktandmete esmase kogumise ajal selge ja arusaadav võimalus tasuta ja lihtsal viisil keelata oma kontaktandmete selline kasutamine;
- ostjale antakse iga kord, kui tema elektroonilisi kontaktandmeid kasutatakse otseturustuseks, selge ja arusaadav võimalus tasuta ning lihtsal viisil keelata oma kontaktandmete selline kasutamine;
- ostjale võimaldatakse oma õigust keeldumisele realiseerida elektroonilise sidevõrgu kaudu.

Elektroonilise side seadus hakkab reguleerima elektrooniliste kontaktandmete kasutamist otseturustamisel. Kavandatava seadusemuudatuse eesmärk on tagada elektroonilise side sektoris eraelu puutumatus kaitse olenemata kasutatavast tehnoloogiast ning sealjuures arvestada sideteenuste turu ja tehnoloogia arengut.

Siinkohal tuleb aga rõhutada, et selise ärisuhte puhul antud nõusolek oma kontaktandmete kasutamiseks otseturustuseks kehtib üksnes sama isiku samalaadsete toodete või teenuste otseturustuseks, mitte näiteks müüja tütarettevõtjale oma toodete otseturustuseks.

Eespool juhtisin tähelepanu asjaolule, et eelnõuga soovitakse eristada otseturustuse puhul füüsilisi ja juriidilisi isikuid. Sellisel juhul peab ka saatja enne isiku kontaktandmete kasutamist olema teadlik, kas tema valduses olevad kontaktandmed kuuluvad füüsilisele või juriidilisele isikule. See ei pruugi alati lihtne olla. Üldjuhul peaks hinnang, kas kontaktandmeid lugeda füüsilise või juriidilise isikuga seotuks, olema tehtud iga juhtumi ja olukorra eripära arvestades, seetõttu ei nähta eelnõuga ette ka täpseid reegleid eristamiseks füüsilise ja juriidilise isiku kontaktandmeid. Siiski soovitatakse kontaktandmete kuuluvuse üle otsustamisel lähtuda lisaks puhtalt tehnilistele kriteeriumitele (näiteks domeeni kuuluvus) ka sellest, millises kontekstis kontaktandmeid otseturustuseks kasutatakse. Seletuskirja kohaselt võiks üldjuhul lähtuda sellest, et kui on tegemist e-postiaadressiga, mis ei viita otseselt füüsilisele isikule, vaid tegemist on n-ö üldise e-postiaadressiga (info@nimi.ee, firma@firma.ee jne) võiks selliseid e-postiaadresse pidada juriidilise isiku e-postiaadressideks, millele otseturustustlike teadaannete saatmise osas eelneva nõusoleku olemasolu nõue ei ole vajalik. Samas on aadresse, mis otseselt või kaudselt viitavad füüsilisele isikule (nimi.nimi@juriidilineisik.ee, myygi-juht@firma.ee, jne). Selliste aadresside puhul on võimalik kriteeriumitena arvestada saaja positsiooni juriidilise isiku juures ning otseturustatava kauba või teenuse olemust. Seega, kui juriidiline isik

tegeleb näiteks käekottide müügiga ning selle isiku ostujuhi kontaktandmeid kasutatakse muruniidukite otseturustuseks, siis on tegemist sõnumiga, mis on saadetud füüsilisele isikule, mille saatmine ilma adressaadi eelneva nõusolekuta on keelatud. Seevastu, kui isiku funktsioon ettevõttes on seotud nt mingite konkreetsete toodete ostu või müügiga ning vastav isik omab nimetatud valdkonnas otseturustuspädevust, siis võiks eeldada, et sellele isikule tema tööga seotud toodete kohta otseturustustlike sõnumite saatmise puhul oleks tegemist olukorraga, kus tema kontaktandmeid tuleks sellises olukorras pidada juriidilise isiku kontaktandmeteks.

Eelnõu sätestab nõuded ka kõnealuse otseturustustliku sõnumi sisule: isik, kelle nimel vastav teave edastatakse, peab olema tuvastatav ning iga saadetav sõnum peab sisaldama viidet, juhendit või teavet selle kohta, kuidas adressaat saab oma kontaktandmete kasutamist otseturustuseks keelata; edastatud teave ei tohi olla vastuolus infohiskonna teenuse seaduse § 5 lõikes 2 sätestatud nõuetega ega ergutada teabe saajaid külastama veebilehti, mis ei vasta eelmainitud sätte nõuetele.

Mis puutub kõnealuse eelnõu jõustumise aega, siis otseselt pole seda eelnõus ega eelnõu seletuskirjas väljendatud. Siiski võib arvata, et tõenäoliselt soovitakse seda teha lähiajal. **T**

Eelnõu ja selle seletuskirjaga saab lähemalt tutvuda traditsiooniliselt Kaubanduskoja veebilehel www.koda.ee/?id=1300.

Koja gallupid

Täname kõiki ja palume oma liikmetel ka edaspidi meie küsitlustele Kaubanduskoja veebilehel aktiivselt vastata. Teie vastuste põhjal saame kujundada oma arvamused ja ettepanekud, mille edastame seadusandjale. Teie arvamusest sõltub palju!

Kas peate vajalikuks nimiväärtuseta aktsia lubamist, kus igale aktsiale vastab võrdne osa aktsiakapitalist?

- Ei, see muudaks regulatsiooni keerukamaks – 30%
- Jah, kui omanike struktuur seda võimaldab – 18%
- Ei näe muudatusest suurt kasu ega kahju – 26%
- Ei oska öelda, kuna ei tea täpselt, mida muudetakse – 26%

(Vastajaid 23)

Kas toetate kehtivat välismaalase palga arvutamise korda, mille kohaselt peab välismaalase palk olema vähemalt võrdne 1,24-kordse Eesti aasta keskmise palgaga?

- Jah, toetan – 21%
- Ei oska öelda – 25%
- Ei, koefitsienti (1,24) tuleks muuta ja siduda see töötasu alammääraga – 50%
- Jah, kui koefitsienti (1,24) tõsta – 0%
- Jah, kui koefitsienti (1,24) alandada – 4%

(Vastajaid 28)

TIIA RANDMA
Haridusnõunik

Mis on ettevõtlusõpe?

Kaubanduskoja juures kooskäiv Ettevõtlusõppe Mõttekoda on koondamas ideid, kuidas täna üldhariduses riikliku õppekava alusel toimuv õpe senisest enam toetaks noorte kujunemist ettevõtlikeks ja aktiivseteks kodanikeks.

Alustades kooli- ja haridusnimestega juttu ettevõtlusõppest, on sageli esimene reaktsioon: „Tahate nüüd kõigist ettevõtjad teha, jah?”.

Et selline suhtumine ettevõtlusõppesse on üldlevinud, tahame 2010. aastal jagada Ettevõtlusõppe Mõttekoja töös koondatud infot ka Teataja lugejatega.

Ettevõtlusõpe on suhteliselt noor distsipliin

Ettevõtlusõppe rakendumine praktikas ulatub enam kui kuuekümne aasta taha, mil 1947. aastal tutvustati esmakordselt Harvardi ülikoolis eraldiseisvat ettevõtluskursust. 1953. aastal järgnes sellele Peter Drucker'i poolt juhendatud ettevõtluskursus New Yorki ülikoolis. Esimest bakalaureuse taseme õppekava tutvustati 1968. aastal Babstoni Kolledžis. Tolleaegsed ettevõtlusprogrammid erinesid tänapäevast selle poolest, et enamasti keskenduti juhtimisteoreetilistele teadmistele ning ettevõtja kui indiviidi isikuomaduste arendamisele pandi vähem rõhku. Ka iseseisva äri alustamisega seonduvad aspektid lisandusid ettevõtlusõppe elementide hulka alles pärast väikeettevõtete olulisuse tähtsustamist kaheksakümnendate aastate alguses. Esimene ettevõtlushariduse alane teadusajakiri „Journal of Entrepreneurship Education” alustas ilmumist 1997. aastal ning esimene doktorikraad ettevõtlushariduse teemal kaitsti 1990. aastate lõpus. Seega võib öelda, et tegemist on suhteliselt noore teadusharuga, mille juured ulatuvad küll kaugemas minevikku, kuid

mis vaatamata oma kiirele arengule viimasel kümnendil, pole teaduslikul tasandil jõudnud üheselt interpreteeritavatele kokkulepetele teadlaste vahel.

Kas ettevõtlikkust on üldse võimalik õpetada?

Kahtlevalt seisukohalt, kas ettevõtlus on üldse õpetatav, on aastate jooksul liigutud kindlale seisukohale, et ettevõtlust on võimalik õpetada. Siiski tuleb tõdeda, et ühest kokkulepet või kõigi osapoolte poolt tunnustatud kontseptsiooni, kuidas ettevõtlusõpet kõige efektiivsemalt õppuriteni viia, pole teadlaste vahel siiani veel saavutatud.

Gibb¹ peab kõige mõjuvaks takistuseks, miks siiani pole suudetud kokku leppida üheses ettevõtlusõppe kontseptsioonis moodust, kuidas teadlased on ettevõtlusharidust puudutavat teematikat käsitlenud. Gibb võrdleb siiani toimunud arenguid „elevandi monteerimisega, kus igaüks kirjeldab ühte väikest osa põhjalikult, jättes seejuures kirjeldamata terviku” Lisaks toob Gibb ettevõtlusõppe arengut takistava asjaoluna välja selle nähtuse multidistsiplinaarse olemuse, kus esineb majandustea-

dust, sotsiaalsühholoogiat, antropoloogiat, pedagoogikat ning ärijuhtimist, mis kõik ettevõtlusõppes omavahel integreeruvad.

Ettevõtlusõppe mõiste kujunemine

Teatav varieeruvus eksisteerib ka ettevõtlusõpet puudutavas inglise keelses terminoloogias. 1989. aastal läbi viidud uurimusest² selgus, et Suurbritannia teadlased kasutasid rohkem väljendit „enterprise education”, samal ajal kui USA ja Kanada erialakirjanduses oli kasutusel rohkem „entrepreneurship education”. Eesti keelde on mõlemad väljendid tõlgitavad ettevõtlushariduse või ettevõtlusõppena. Kuid teadlased tuvastasid, et erinevatel mandritel kasutatud terminoloogias on ajalooliselt olnud ka teatav sisuline erinevus.

Leiti³, et Suurbritannias ja Iirimaa kasutatava „enterprise/enterprising education” eesmärk on arendada ettevõtlikke (enterprising) ja ettevõtlikult käituvaid inimesi ning otsida mooduseid tõstmaks inimeste enesekindlust ja -usaldust, kasutades selleks sobilikke aktiivõppemetodeid. Samal ajal on aga Põhja-Ameerikas kasutusel olnud „entre-

preneurship education” programmid suunatud eelkõige väikeettevõtete arengu toetamisele või suurkorporatsioonides töötavate juhtide teadmiste arendamisele.

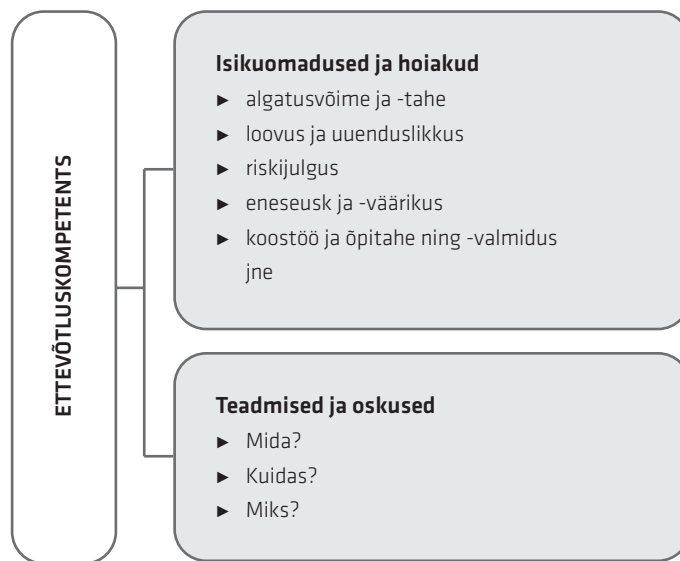
Kuna eesti keeles ei ole terminite tõlkimisel võimalik täpselt vahet teha, tuleb materjalide interpreteerimisel jälgida väga täpselt artikli konteksti mõistmaks, missugust ettevõtlushariduse tahku autorid mõelnud on. Samas tõdevad erinevad autorid, et aja möödudes ning uurimuste ja teadustööde ning ettevõtlusõppe programmide arvu kasvades on vahe terminites erinevate mandrite kirjanduses vähenenud ning tänapäeval kasutatakse mõlemat ingliskeelset terminit enamasti sünonüümidenä.

Ettevõtlusõppe tuum

Valdkonna uurijad on seisukohal, et ettevõtlusõppe tuum on eelkõige ettevõtlikkuse kujundamine, mis võib teatud soodsate tingimuste kokkulangemisel viia ettevõtte loomiseni. Ja isegi juhul, kui tulemuseks ei ole eraldiseisva ettevõtmise algatamine, suureneb ühiskonnas inimeste hulk, kes on valmis märkama võimalusi ja neid ise ka ellu viima.

JOONIS

Ettevõtlusõppe
sisuelemendid

Euroopa Komisjoni eestvedamisel defineeriti aastatel 2001–2002 kuueteistkümne riigi (EL + Norra) ekspertide osavõtul põhimõistet ettevõtlushariduses. Ettevõtlusõppe Mõttekoja poolt Eestis kasutamiseks väljapakutud sõnastused on tõlgitud ja kohandatud eelnimetatud ekspertgrupi poolt sõnastatud definitsioonidest.

Hariduslikus kontekstis on sõnal „ettevõtlus” tavakõnes kasutatavast mõistest oluliselt laiem tähendus ja ettevõtlust käsitletakse kui dünaamilist ja sotsiaalset protsessi, kus üksikisikud, kas siis üksi või üheskoos, määratlevad uuendusvõimalused ja tegutsevad sihipäraselt nende elluviimise eesmärgil, olgu siis sotsiaalses, kultuurilises või ärilises kontekstis.

Ettevõtluskompetents

Ettevõtlusõppe eesmärk on ettevõtluskompetentsi kujundamine. Ettevõtluskompetents aitab muuta ideed tegelikkuseks, seda nii üksikisiku, kohaliku kogukonna kui ka ettevõtte tasandil. Ettevõtluskompetents sisaldab lisaks ettevõtlikkusele ka konkreetsete (äri) ideede realiseerimiseks vajalike teadmiste ja oskuste olemasolu.

Seega on ettevõtlusõppe sisu määratlemisel olulised kaks elementi:

- isikuomadused ja hoiakud, mis suurendavad indiviidi võimekust võimaluste märkamisel ja nende realiseerimisel: see on vundament, baas järgneva;
- teadmised ja oskused, mida on vaja ideede edukaks teostamiseks – mida, millal ja kuidas teha?

Ettevõtlikkus

Vundamendiks ettevõtluskompetentsile on ettevõtlikkus.

- Ettevõtlikkus on hoiak, mida iseloomustavad loov ja uuenduslik mõtlemine, saavutusvajadus ja arukas juhtimine.
- Ettevõtlikkus viitab inimese võimele mõtteid tegudeks muuta.
- See eeldab loominguilust, uuendusmeelsust ja riskivalmidust, samuti oskust võimalusi ära tunda, tegevust kavandada ja kavandatut ellu viia.
- Ettevõtlikkus võib avalduda kõigis eluvaldkondades.
- Ettevõtlilik inimene saab iseendaga hakkama ja suudab muuta ühiskonda – olgu siis ettevõtjana, ametnikuna, vaba- ja tahtlikuna.

Allikad:

- 1 Gibb, A. (1999). *Can we build effective entrepreneurship through management development*. *Journal of General Management*; Gibb, A. (2002). *In pursuit of a new „enterprise” and „entrepreneurship” paradigm for learning: creative deconstruction, new values, new ways of doing things and new combinations of knowledge*. *International Journal of Management Reviews*. Vol 4, issue 3; Gibb, A. (2005). *The future of entrepreneurship education – Determining the basis for coherent policy and practice? The Dynamics of Learning Entrepreneurship in a Cross-Cultural University Context*. Edt. by P. Kyrö and C. Carrier. *Entrepreneurship Education Series 2/2005*. University of Tampere, Faculty of Education. Finland: Saarijärven Offset Oy; Gibb A. (2007). *Creating the entrepreneurial university: do we need a wholly different model of entrepreneurship?* *Handbook of Research in Entrepreneurship Education*. Volume 1. Edt. by A. Fayolle, UK: Edward Elgar Publishing Limited, USA: Edward Elgar Publishing, Inc
- 2 Kyrö, P. (2006). *The continental and Anglo-American approaches to entrepreneurship education – differences and bridges*. *International Entrepreneurship Education: issues and newness* by Allan Fayolle and Heinz Klandt, UK: Edward Elgar Publishing Limited, USA: Edward Elgar Publishing, Inc
- 3 Garavan, T., O’Cinnéide, B. (1994). *Entrepreneurship education and training programmes: a review and evaluation*. *Journal of European Industrial Training*. Part I, Vol 18, No 8, 3-12. Part II, Vol 18, No 11, 13-21.

Kaubanduskoda
käivitab projekti

Talendid koju!

Käesoleval aastal käivitab Eesti Kaubandus-Tööstuskoda projekti, mille raames soovime kodumaale tagasi tööle tuua andekaid noori, kes on läinud välismaale õppima või tööle. Aastaid on räägitud „ajude väljavoolest” ning selle kahjulikkusest majandusele, kuid siiani on selle protsessi pidurdamiseks suhteliselt vähe ette võetud.

Projekti jooksul luuakse muuhulgas koostöös ettevõtjate ning talentidega internetikeskkond, kus nimetatud osapooled kohtuvad, et ühelt poolt pakkuda ning teiselt poolt leida võimalusi omandatud teadmisi ja kogemusi kodumaal rakendada.

Siinkohal kutsume üles oma liikmeid, kellel on huvi välismaal enast täiendanud töötajate vastu, meiega ühendust võtma, et saaksime üheskoos võimalikult palju andekaid kaasmaalasi Eestisse tagasi tuua ning seeläbi meie majandust jälle tõusujoonele aidata.

Lisainfo:

EVA MARAN

Teenuste osakonna projektijuht

Tel: 604 0083

E-post: eva@koda.ee

Kohtla-Järve piirkonna ühisveevarustus läheb renoveerimisele

Euroopa Komisjon (EK) otsustas detsembri keskel heaks kiita rahalise toetuse Kohtla-Järve piirkonna ühisveevarustuse renoveerimiseks. Projekti maksumus on üle 30 mln euro ja raha eraldatakse ELi Ühtekuuluvusfondist. Projektiga on hõlmatud Kohtla-Järve linn koos Järve ja Ahtme linnaosadega, Jõhvi linn ja Püssi linn. Piirkonna ühisveevarustus renoveeritakse, sest joogivee kvaliteet ei vasta ELi nõuetele, veevarustussüsteem on kehvast olukorras ning pumbajaamade torustikud ja seadmed on vananenud. Kehvast olukorras on enamasti puurkaevudest ja puurkaevupumplatest; vee reservuaarid ei ole veekindlad ja vajavad tihendamist. Renoveerimise tulemusena ühendatakse kõik linnade ja asulate elanikud ühisveevarustuse süsteemi ja nad saavad hakata tarbima kvaliteetset vett.

Eurooplased saavad võimaluse veebilehitsejate vahel valida

Euroopa Komisjon võttis vastu otsuse, mis muudab õiguslikult siduvaks Microsofti võetud kohustuse võimaldada Windowsi kasutajatel Euroopas valida eri veebilehitsejate vahel. Vajadus sellise kohustuse järele tekkis komisjoni kahtlusest, et Microsoft rikub Euroopa Liidu eeskirju turgu valitseva seisundi kuritarvitamise kohta, sidudes Internet Exploreri veebilehitseja Windowsi operatsioonisüsteemiga. Nüüdsest lubab Microsoft Windowsi kasutajatel Euroopas valida eri

veebilehitsejate vahel ning võimaldab arvutitootjatel ja -kasutajatel Internet Exploreri välja lülitada. Euroopa Komisjoni konkurentsivoliniiku Neelie Kroesi sõnul võivad meeelpärase veebilehitseja valikuvõimalusest miljonid Euroopa tarbijad. „Tekkiv valikuvabadus mitte ainult ei muuda interneti kasutajasõbralikumaks, vaid ärgitab ka ettevõtjaid uuenduslikkusele ja tulevikus veel paremate veebilehitsejate pakkumisele,” ütles Kroes.

Algas Euroopa noore ajakirjaniku konkurs 2010

Euroopa Komisjoni laienemise peadirektoraat käivitas Euroopa noore ajakirjaniku konkursi 2010. ELi laienemisteemalise konkursi käigus selgitatakse kolmandat aastat järjest välja Euroopa parimad noored ajakirjanikud. Konkursis esitab 17-36-aastastele ajakirjanikele ja ajakirjandusüliõpilastele väljakutse avardada oma silmaringi. See on võimalus kajastada ELi laienemist loovast ja mõtlemapanevast vaatenurgast. Konkurs on avatud kuni 28. veebruarini 2010. ELi liikmesriikide, kandidaatriikide, võimalike kandidaatriikide ja Islandi kodanikud saavad konkursile esitada töid, mis on avaldatud vahemikus 1. oktoober 2007 kuni 28. veebruar 2010 trükkis, internetis või raadioeetris. Osalejamaade ametlikud žüriid valivad välja 36 riiklikku võitjat. Seejärel valib rahvusvaheline žürii välja kolm parimat tööd kolmes kategoorias: „Kõige originaalsem”, „Parim uurimus” ja „Parim ajakirjanduslik stiil”. Kõigile kolmele eriauhinna võitjale kingitakse kultuurireis nende enda valitud Euroopa pealinna. Lisateave: Powerhouse kommunikatsioonibüroo, Timo Raussi, Tel: 5657 1400, E-post: timo@powerhouse.ee.

Euroopa Komisjon: ELi tööturud vajavad pikaajalist arendamist

Kriisile reageerimise meetmed ja ELi rahaline toetus on aidanud leevendada vähenenud majandusaktiivsuse negatiivset mõju ELi tööturgudele, leitakse sellenädalases Euroopa Komisjoni aruandes. Euroopa Komisjoni presidendi José Manuel Barroso sõnul peavad Euroopa Liit ja kõik liikmesriigid suunama oma jõupingutused kriisi tõttu kaotatud töökohtade taasloomisesse ning pikemaajalist mõju omavate lahenduste leidmisse. Aruandest selgub, et prognooside kohaselt suureneb

Euroopa Liit ja kõik liikmesriigid peavad suunama oma jõupingutused kriisi tõttu kaotatud töökohtade taasloomisesse. Prognooside kohaselt suureneb töötus järgmisel aastal kõigis ELi riikides.

töötus järgmisel aastal kõigis ELi riikides, ehkki aeglasemas tempos kui seni. Aruanne viitab ka majanduse järk-järgulisele elavnemisele järgmise kahe aasta jooksul, ent kuna tööturud reageerivad aeglasemalt, on mõningase majanduskasvu mõju tööturgudele esialgu siiski võrdlemisi väike.

„eu” interneti-domeen on nüüd kättesaadav kõigis ELi keeltes

Nüüd saavad Euroopa kodanikud, ettevõtjad ja organisatsioonid registreerida .eu domeeninimega veebilehti kõigi 23 ametliku keele tähemärke kasutades. Seega

saavad registreerijad kasutada näiteks kreeka või kirillitsa nimesid nagu www.διαδίκτυο.eu või www.роуминг.eu. Kõikide ELi keelte kasutamine sai võimalikuks tänu komisjoni poolt 2009. aasta juunis vastu võetud uutele ELi eeskirjadele. Rahvusvahelised domeeninimed on interneti domeeninimed, mis lisaks ladina tähestiku 26 tähele (a-z), numbritele 0-9 ja sidekriipsule „-”, sisaldavad ka muid tähemärke. Kui seni oli domeeninime registreerimiseks tippdomeenis .eu võimalik kasutada piiratud valikul tähemärke, siis nüüd on selleks kättesaadavad kõik erinevates ELi ametlikes keeltes kasutatavad tähemärgid. ELi kodanikel, ettevõtjatel ja organisatsioonidel on võimalik registreerida ka muudest kui ladina tähtedest koosnevaid domeeninimesid, mis on esmatähtselt näiteks kreeka ja bulgaaria keele puhul. Praeguseks on registreeritud üle kolme miljoni .eu domeeninime.

Euroopa Komisjon korraldab ELi uue mahetootelogo valimiseks internetihääletuse

Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat kutsub ELi mahetootelogo konkursi lõppetapis alates selle nädala algusest kõiki eurooplasi hääletama – kolme lõpliku logo vahel võib teha valiku kuni 31. jaanuarini komisjoni veebilehel. Uue logo eesmärk on tugevdada tarbijakaitset ja tutvustada mahepõllundust. Erinevalt praegusest logost muutub konkursi võitnud logo kasutamine kohustuslikuks kõikide kinnispakendis mahetoodete puhul, mis pärinevad 27 liikmesriigist ja vastavad märgistamisnormidele. Uus logo peab

esindama ELi nii selle sees kui ka väljaspool. See peaks olema meeldejääv ning seonduma ELi ja mahepõllundusega, ilma et kasutataks sõnu või tähti.

Euroopa Komisjon kuulutab välja Jean Monnet konkursi ülikooli- ja projektidele

Euroopa Komisjoni Jean Monnet programm on mõeldud Euroopa lõimumise teadlikkuse ja teadmiste tõstmiseks. Selle eesmärgiga julgustab see kõrgema hariduse asutusi (ülikooli tasemel) asutama õpetamise, uurimise ja konverentsidega seotud tegevusi Euroopa Liidu ja Euroopa lõimumise kohta. Taotluste esitamise lõpptähtaeg on 12. veebruar 2010.

EK korraldab Prahase seminari kodanikuühiskonna organisatsioonidele

Euroopa Komisjoni kaubanduse peadirektoraat korraldab 24. märtsil 2010 Prahase ühepäevase seminari kodanikuühiskonna organisatsioonidele. Seminari eesmärk on kaasaata kodanikuühiskonna organisatsioonid kaubanduspoliitikasse ja suurendada kodanikuühiskonna suutlikkust riikides, mis liitusid ELiga aastal 2004 ja pärast seda. Seminaril räägitakse ELi edasisest kaubanduspoliitikast, WTO rollist maailmakaubanduses, ülemaailmsest kriisist ja selle mõjust kaubanduspoliitikale ning uuenenud Lissaboni strateegiast. Seminaril osalemine on kodanikuühiskonna orga-

nisatsioonidele (valitsusvälised organisatsioonid, tarbijaühendused, tööandjate organisatsioonid, kutseorganisatsioonid, usulised organisatsioonid) tasuta ning hõlmab ka reisi- ja majutuskulusid ning toitlustust. Eelarve ja kohtade arv on piiratud. Seminaril on suuline tõlge inglise, prantsuse ja tšehhi keelde.

Euroopa Parlament kinnitas 2010. aasta eelarve

2010. aasta eelarve suurus on kulkohustustena 141 453 mld eurot ja maksetena 122 937 mld eurot. Eelarvemenetluse suurimaks probleemiks kujunes vahendite leidmine majanduse taastamise kavale mahus 2,4 mld eurot. „Kui soovime, et eurooplased tunneksid end 2010. aastal turvaliselt, siis tuleb meil eelarvevahendeid targalt kasutada. Seepärast peamegi panustama energiapoliitika, töökohtade loomisesse, täiendavate toetusmeetmete nagu mikro krediitirahastu loomisesse. Toetame teadusuuringuid ja arendustegevust ning elukestvat õpet. Soovime aidata piimandussektorit ja leevendada kliimamuutuste mõju,“ ütles Ungari saadik, raportöör László Surján

„Peame panustama energiapoliitika, töökohtade loomisesse, täiendavate toetusmeetmete nagu mikro krediitirahastu loomisesse. Toetame teadusuuringuid ja arendustegevust ning elukestvat õpet. Soovime aidata piimandussektorit ja leevendada kliimamuutuste mõju.“

(EPP), hääletusele eelnenud arutelul. Strasbourgi täiskogul hääletatud 2010. aasta eelarvet menetleti viimast korda vastavalt Nizza lepingule.

Euroopa Liidu majanduse taastamise kava

Majanduse taastamise kavast kaetakse 5 mld euro väärtuses 2009. ja 2010. aasta vajadusi ning toetatakse energia projekte ja interneti lairiba arendamist maapiirkondades. 2010. aasta teise poole vastavad kulutused mahus 2,4 mld eurot olid põhjaliku läbirääkimise küsimus ning need otsustati eelmisel kuul toimunud läbirääkimistel nõukoguga. Vajalikud summad võetakse kasutamata vahendite ja reservi arvelt ning liikmesriigid eraldavad puuduvad 120 mln eurot.

Euroopa Liidu ja Jaapani Keskuse koolitusprojektid

Euroopa Liidu ja Jaapani Keskuse koostöös kuulutatakse välja kolm erinevat Euroopa Liidu kaasfinantseerimisel toimuvat programmi:

1. „Vulcanus Jaapanis“ (*Vulcanus in Japan*) – 8-kuuline koolitus Jaapanis inseneri, teaduste või arhitektuuri eriala tudengitele (sept. 2010 kuni august 2011). Taotluste esitamise tähtaeg on 20. jaanuar 2010. Täpsem info <http://www.eu-japan.eu/global/vulcanus-in-japan.html>
2. HRTP – Jaapani tööstus (HRTP - Japan Industry Insight) – 4-5-nädalane koolitus ettevõtete juhtivtöötajatele, mis võimaldab tutvuda lähemalt tööstuste struktuuri, äri võimaluste ning – kogemusega. Sisaldab loenguid, konverentse, läbirääkimiste koolitusi, keeleõpet ja individuaalseid ettevõttekülastusi. Toimumisaeg 17. mai kuni 11. või 18. juuni 2010. Taotluste esitamise tähtaeg on 18. veebruar 2010.

Täpsem info www.eu-japan.eu/global/business-training.html

3. Maailmatasemel tootmine (*World Class Manufacturing*) – 5-päevane koolitus Jaapanis. Toimumisaeg 28. juuni – 2. juuli 2010 (taotluste tähtaeg 25. märts) ja

„*World Class Manufacturing*“ – 5-päevane koolitus Jaapanis. Toimumisaeg 28. juuni – 2. juuli (taotluste tähtaeg 25. märts) ja 18.–22. oktoober 2010 (taotluste tähtaeg 10. juuni). Koolitus on suunatud tootmisettevõtete juhtivtöötajatele ning sisaldab loenguid, töötubasid, Jaapani tehaste külastusi koos kohtumistega.

18.–22. oktoober 2010 (taotluste tähtaeg 10. juuni). Koolitus on suunatud tootmisettevõtete juhtivtöötajatele ning sisaldab loenguid, töötubasid, Jaapani tehaste külastusi koos kohtumistega. Täpsem info www.eu-japan.eu/global/business-training.html.

Abi piimandussektorile, naabruse poliitika ja Balti mere strateegiale

Saadikud suutsid eelarvesse lisada täiendava 300 mln euro suuruse rea piimasektori toetamiseks ning jätta 20 mln eurot reservraha Balti mere strateegia jaoks. See summa on mõeldud koordineerimise ja infovahetusega seotud tegevuse katteks. EL naabruse- ja partnerluspoliitika Ida-Euroopa riikidega näeb järgmisel aastal ette kulukohustustena 466 mln eurot ja maksetena 260 mln eurot. Neid vahendeid kasutatakse muuhulgas ka Tšernobõli katastroofi järgse keskkonda ja rahvatervist puudutava info- ja pädevuskeskuse loomiseks Ukrainas. **T**

TIIA MILLER

Eesti suursaadik Egiptuses

KADRI JÕGI

Eesti esindaja Egiptuses

Egiptus – tuleviku uus turg

Egiptus kui uus kaubanduspartner

Egiptus võiks olla Eestile üks huvipakkuvamaid äripartnereid Lähis-Ida piirkonnas. Egiptuse Vabariigi rahvaarv on suurim regioonis ja vaatamata ülemaailmsele majanduskriisile oli Egiptuses 2009. aasta III kvartalis majanduskasv 3%. Alates 1990. aastast on riik tegelenud ühiskonna reformimisega.

Eriti forsseeritult on seda teinud 2004. aastal ametisse asunud dr Ahmed Nazifi valitsus. Riigi majandusolukorda püütakse igati parandada. Selleks on kaasajastatud juriidilist baasi ja jätkuvalt luuakse üha enam ettevõttesõbralikke tingimusi lihtsustades firmade registreerimissüsteemi, vähendades makse jne.

Egiptuses on alustatud ka e-riigi mudeli väljatöötamisega. Noored ja haritud teavad, et oluliselt mugavam on osta elektrooniline rongipilet ja eelistavad viimast järjekorras seismisele. Paljudes piirkondades saab interneti kaudu registreerida lapse sündi ja teha muid perekonnaseisutoimingud, samuti saab kasutada Telecom Egypti, Egiptuse maksu- ja tolliameti teenuseid.

Valitsus tegeleb riigiettevõtete erastamisega ja julgustab välisettevõtjaid neid kas ostma või nendesse investeerima. Egiptuse ärimehed on huvitatud uutest turgudest ja koostööpartneritest. EL väikeriike hinnatakse partneritena kui progressiivseid, edasijõudnud ja kaasaegseid riike, keda ei seo mineviku koloniaalstaatust. Enim soovatakse importida puitu ja puudust toodetud kaupu. Egiptusega kaubavahetust arendades tuleb silmas pidada sealse elanikkonna elatustaset ja ostujõudu, mis tähendab, et väga kalleid kaupu pole enamikul rahvastikut endale võimalik lubada.

Eesti erimissioon Egiptuses on seni jõudumööda abistanud ettevõtjaid leidmaks endale sobivaid partnereid Egiptuses. Peamine huvi on olnud puidu-, mööbli ja kuivatatud puuviljade kaubanduse vastu.

Kultuur

Vaatamata sellele, et Egiptus on Euroopale suhteliselt lähedal, ei saa unustada, et tegemist on idamaise islamiriigiga, kus on teistsugused etiketinõuded ja ka ärisuhteid sõlmatakse Euroopast erinevalt. Hinnatud on isiklik kontakt, tutvus, äripartnerite üksteise tundmaõppimi-

ne ja alles seejärel jõutakse lepingu allkirjastamiseni. Tihti soovitakse ka Euroopasse külla tulla. Vestlus on väga hinnatud ja oluline osa kontakti loomisele, kuid ettevaatlikuks tuleks jääda vesteldes partneri perekonnast. Hea tava kohaselt ei sobi huvi tunda vestluskaaslase abikaasa vastu, sest islamiühiskonnas võidakse seda väärilt mõista. Samal ajal on egiptlased väga aldis kõnema oma rahva pikast ja mitmekülgsest ajaloost ning kultuuripärandist.

Kogu riigis on reede ja laupäev puhkepäevad. Kui äriläbirääkimised langevad paastukuu ramadaani aega, siis tuleks arvestada tööjõudluse vähenemise ja äripartneri päevakava kandumist hilisõhtusele ja ka öisele ajale. Egiptlased on väga külalislahked ja võib juhtuda, et uus äripartner kutsutakse endale koju külla.

Võtmeindikaatorid

Rahvastik: 80 miljonit
SKP elaniku kohta: 2409 USD
Eelarve defitsiit: 7%
Välisvõlg: 33,8 mlrd USD
Egiptuse kaubandus EL liikmesriikidega on viimasel kümnendil moodustanud ligi 33% riigi kaubavahtusest.

Kontaktid

- Otsese kontakti loomiseks võib infot saada Egiptuse kaubanduskodade föderatsiooni kodulehelt www.fedcoc.org.eg/EnChamberPortal/EnNews/.
- Egiptuse kaubandus- ja tööstusministeeriumi kodulehelt www.tpegypt.gov.eg.
- Lähim informatsioon näituste ja messide kohta Egiptuses on järgneval kodulehel www.expo-central.com/location/Africa/Africa_Egypt.html.
- Egiptuse e-valitsuse portaal: www.alhokoma.gov.eg.
- Egiptuse informatsiooni toetuskeskus: www.idsc.gov.eg.
- Egiptuse statistikaamet: www.capmas.gov.eg.
- Egiptuse keskpank: www.cbe.org.eg.
- Eesti erimissioon asub aadressil 3, Abu Feda tn, 8. korrus, Zamalek, Kairo www.kairo.vm.ee.

Egiptus on mitmekesine segu plaanimajandusest ja moodsast ärist, see on riik, mis pürgib regiooni edasijõudlikumate hulka. Hetkel on 10. kohal. **TI**

Tulge teiegi, siin on ruumi kõigile ja kõigele!

ALGIS PERENS

Eesti Konsultantide
Assotsiatsiooni
kutsekomisjoni esimees

Konsultandi kutsetunnistus näitab kvaliteeti

Jaanuaris kasvab kutsetunnistustega konsultantide hulk Eestis juba 80-ni. Arenguprogrammi ja hindamise läbinud ärikonsultandilt abi paludes võib ettevõtja olla kindel, et ta saab asjatundlikku ja kvaliteetset nõustamisteenust.

2005. aastal läbiviidud uuring „Konsultantsiooni- ja koolitusturg Eesti äriectoris” tõi välja eeldiagnostika sagedase puudumise konsultantsiooniprotsessis, mis seab kahtluse alla osade teenusepakkujate professionaalsuse. Diagnostika puudumine viitab sellele, et tihti püütakse kliendi probleemide määratlemise asemel pakkuda valmislahendust, mis ei pruugi kõige paremini kliendi vajadustele vastata.

Suurem vastutus nõuab eneseregulatsiooni

Koos majanduskriisiga on hüppeliselt kasvanud ka ärikonsultantide vastutus. Suurenenud on saneerimiste hulk ning ettevõtte asutamisel, ekspordi alustamisel või uude tegevusvaldkonda või turule sisenemisel palutakse senisest rohkem konsul-

Majanduskriisiga on hüppeliselt kasvanud ka ärikonsultantide vastutus. Suurenenud on saneerimiste hulk ning ettevõtte asutamisel, ekspordi alustamisel või uude tegevusvaldkonda või turule sisenemisel palutakse senisest rohkem konsultantide abi.

tantide abi, et kõik sammud väga hoolikalt läbi kaaluda. Nii võib konsultandilt saadav nõu olla mõnele ettevõttele otseselt elu ja surma küsimuseks, millest sõltuvad töökohad, turupositsioon ning majandustulemused. Ebapädev konsultant, kes ettevõtjale tõhusat abi anda ei suuda või koguni kahjustab ettevõtte tegevust, rikub kogu konsultantsioonituru mainet ja kõigutab usaldust kõigi konsultantide vastu.

Kuna ettevõtte pühendab konsultandi oma ärisaladustesse, on igati loomulik, et sarnaselt advokaatide, arstide ja teiste lähemate nõustajatega toimib eneseregulatsioon ka ärikonsultantsioonide alal. See hõlmab nii kutsestandardit, konsultantide pädevuse hindamist, kutse omistamist kui ka eetikakomisjoni probleemsetele juhtumitele hinnangu andmiseks.

Kutsestandard paneb paika nõudmised, millele konsultandina leiba teenivad inimesed peaksid vastama, hõlmates nii erialaseid teadmisi kui ka praktilisi oskusi kliendi teenindamisel. Nõudmised erinevad vastavalt sellele, kas taotletakse nooremkonsultandi, konsultandi või vanemkonsultandi kutsetunnistust.

Arenguprogramm õpetab kliendi kuulamist

Konsultantide teadmiste ja oskuste täiendamiseks ning hindamisprotsessis valmistumiseks algatati EASi ja Euroopa Liidu Struktuurfondide kaasabil Konsultantide Arenguprogramm. Programmi käigus arendatakse konsultantide teadmisi ja oskusi vastavalt kutsestandardi nõuetele. Hindamise läbinud saavad Eesti konsultandi kutsetunnistused.

Konsultantide Arenguprogrammi väljatöötamisel ja juurutamisel lähtuti sellest, et konsultant suudaks alati kaardistada iga nõustamisteenust sooviva ettevõtte hetkeolukorra. Programmi koostamisel on kasutatud rahvusvahelist SFEDi mudelit, kus konsultantsiooniprotsessi käsitletakse pigem kliendi toetamise ning suunamisena oma vajaduste mõistmisel ja lahenduste leidmisel, mitte tema õpetamise või valmislahenduste müümisenä.

Kutsetunnistuse taotlemine

Konsultandi kutse kvalifikatsiooni tõendamise koosneb intervjuust kandidaadiga, intervjuust kandidaadi kliendiga, videosimulatsioonist kliendiga ning testist. Teadmiste

kontrollimise test sisaldab küsimusi strateegilisest juhtimisest, finantsjuhtimisest ja raamatupidamisest,

Konsultandi kutse kvalifikatsiooni tõendamine koosneb intervjuust kandidaadiga, intervjuust kandidaadi kliendiga, videosimulatsioonist kliendiga ning testist.

info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatest, personalijuhtimisest, innovatsioonidest ja tehnoloogiatest, turundusest, protsesside juhtimisest ja organiseerimisest.

Lõpliku otsuse kutsetunnistuse väljaandmise kohta langetab kutsekomisjon, kuhu kuuluvad EASi, Eesti Konsultantide Assotsiatsiooni, Eesti Kutse kvalifikatsiooni Sihtasutuse, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja, Eesti Koolitusfirmade Liidu ning konsultantide esindajad.

Kuigi otsuse ühelt või teiselt konsultandilt teenuse tellimiseks langetab ikkagi ettevõtja, on kutsetunnistuse olemasolu siin olemoodi abimeheks valiku tegemisel. Hindamise läbinud konsultandilt abi paludes võib ettevõtja olla kindel, et ta saab asjatundlikku ja kvaliteetset nõustamisteenust oma probleemide lahendamiseks. **T**

AUNE PAST

Innovatsiooniaasta
uuringu juht

Kas innovatsiooniaastast oli kasu ka?

Kindlasti. 78% ise endale tööandjatest hindab oma tegevust läinud aastal uuenduslikuks, kasutati uusi tehnoloogiaid, tehti midagi uutmoodi, paremini või õpiti juurde midagi kasulikku.

2009. aasta detsembris tellis Innovatsiooniaasta meeskond Emorilt üle-eestilise andmete kogumise, et analüüsida innovatsiooniaasta jooksul toimunud muutusi. Aasta tagasi oli avalikkuse suhtumine innovatsiooni paljuski tarbijalik ja siis tehtud uuringu põhjal võis innovatsiooni kirjeldada kui poliitikute ahvatlevat tehnokraatlikku mänguasja, millest võiks kasu olla kõigile Eesti inimestele, millega endal puudub võimalus tegutseda ja mille eest riik peaks tegema kulutusi. Valminud uuringu põhjal saab nentida, et innovatsiooniaasta lõppedes on innovatsioon muutunud paljudele osaks igapäevaelust. Täna ei suhtuta innovatsiooni enam kui poliitikute tehnokraatlikku mänguasja, vaid kui igapäevasesse töövahendisse.

Innovatsioon on muutunud poliitikute ahvatlevast mänguasjast kõigile inimestele kasulikuks töövahendiks.

Eesti elanikkond tajub innovatsiooniaasta lõppedes innovatsiooni areneva, aruka ja ligitõmbavana. Võrreldes eelmise aastaga tajutakse innovatsioon vähem poliitilise ja vähem tehnokraatlikuna ehk suurenenud on nende inimeste hulk, kes

tajuvad innovatsiooni inimesekeskseks ja omana. 40% vastanuist peab innovatsiooni lähedaseks (25% 2008. a). Aasta tagasi domineeris innovatsiooni kuvandis 4 faktorit: arengu, läheduse, politiseerituse ja riigi faktor. 2009. aastal on innovatsiooni kuvandis 3 domineerivat faktorit: läheduse, arengu ja riigi faktor. Vähenenud on innovatsiooni politiseeritus.

Innovatsiooni kuvand ei erine statistiliselt oluliselt meeste ja naiste seas. Eri rahvusest inimesed annavad innovatsioonile erineva tähenduse, kuid võrreldes eelmise aastaga on eestlaste ja venelaste innovatsiooni tähendus muutunud sarnasemaks. Täna tajuvad eestlased ja vene keelt kõnelevad inimesed vaid üksikuid innovatsiooni dimensioone erinevalt. Venekeelsete inimeste innovatsiooni kuvand on muutunud vähem poliitiliseks, ligitõmbavamaks ja rohkem on inimesi, kes peavad innovatsiooni inimesekeskseks, mitte tehnokraatlikuks.

2008. aastal jagunes elanikkond kahte gruppi vastavalt jagatud innovatsiooni kuvandile. 28% vastajaist ei andnud innovatsioonile mingit tähendust ja 72% tõlgendas innovatsiooni tarbijana: innovat-

sioon toob mulle kasu, kuid riik peab innovatsiooni tagama. 2009. aasta küsitluse põhjal on võimalik eristada kuut enam levinud innovatsiooni tähendusega gruppi.

Inimeste arv, kelle jaoks innovatsiooni tähendus on ebaselge, on vähenenud 28% st 2008. aastal 12%ni 2009. aastal. Kuna innovatsioon on muutunud neljandikule igapäevaseks kõneaineks, mille üle sõpradega arutletakse, kommunikatsioonitakse omavahel ka erinevaid innovatsiooni tähendusi. Innovatsiooni kuvand meenutab nüüd tööriista, mis on kõigile kasulik, mida tuntakse paremini ja mille puhul osatakse näha ka ohte.

Kuvand seostub erineva käitumisega. Kõige rohkem väidavad end läinud aastal uuendustega tegelnud olevat inimesed, kes jagavad innovatsiooni tähendusi kui arenev ja tark ja väga positiivset innovatsiooni kuvandit jagavad inimesed. Väga positiivset innovatsiooni kuvandit jagavasse gruppi kuulub enam iseendale tööandjaid, kes on ka keskmisest sagedamini arvamusel, et innovatsioon on kasulik ennekõike ettevõtjatele. Ka iseennast peavad nad innovaatiliseks, olles läinud aasta jooksul kasutanud uusi

ideid, tehnoloogiaid, õppinud midagi uut.

Ettevõtjate ja palgatöölise arvamus sellest, kellele on innovatsioon kasulik, ei erine statistiliselt oluliselt. Samuti ollakse innovatsioonist sarnasel määral informeeritud. Iseendale tööandjad ja palgatöötajad saavad informatsiooni innovatsiooni kohta samadest kanalitest. Iseendale tööandjate seas pole kedagi, kes väidaks, et innovatsiooni teema teda ei huvita. Siit saab teha rõõmustava järelduse, et innovatsiooniaasta on virgutanud just iseendale tööandjate ja eriti väikeettevõtjate innovaatilisust. 42% vastajatest peab innovatsiooni kasulikuks kõigile Eesti inimestele. **T**

*Jätkuvat tegutsemist
innovatsioonilainel!*

Põhjamaade suurim allhankemess Elmia Subcontractor — Eesti ühisstend ka sellel aastal

10. -13. novembrini 2009 korraldas Eesti Kaubandus-Tööstuskoda taas Eesti ettevõtjate ühisstendi Elmia Subcontractor allhankemessil. Vaatamata keerulistele majandusoludele osales ühisstendil kuus ettevõtet: Boomerang Cable, Fleibel Group, Temper OÜ, Well Tehnoloogia, Terasman ja Nordcast.

Elmia Subcontractor toimub juba aastast 1975 ning on kujunenud Põhjamaade suurimaks allhankemessiks metalli-, plasti-, masinatööstuse ning elektroonika valdkonnas. Korraldajate sõnul oli võr-

reldes eelmise aastaga eksponente 100 võrra rohkem, kuid külastajate arv on natuke kahanenud. Siiski on mess kahtlemata rahvusvaheliselt tunnustatud, mida kinnitab ligi 30 välisriigi osalemine eksponendina.

Osalenud ettevõtjate sõnul oli külastajate vähenemist tunda, samas oli teiste eksponentide seas nii mõnigi potentsiaalne koostööpartner.

Vaadates tulevikku, soovime oma huvist osaleda 2010. aasta Elmia Subcontractor messil aegsasti teada anda. **T**

Lisainfo:

EVA MARAN, teenuste osakonna projektijuht
Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

Hiina Zhenwei metallisektori messid 10.–12. oktoobril Pekingis

Eelmise aasta kevadel sõlmisid Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Beijing Zhenwei Exhibition Co. Ltd lepingu prestiižikate Hiina Zhenwei messide esindamiseks. Esindatavad messid toimuvad paralleelselt 10.–12. oktoobril Pekingis, Hiinas.

AlChina (www.alchina.net)

Alumiiniumisektori rahvusvaheline mess, kuhu on oodatud osalema ettevõtjad, kes tegelevad toormaterjali ja sulami produktidega: poolvalmistooted, poolsünteesotooded, alumiiniumribad, alumiiniumvalu, foolium, kattematerjalid jne; alumiiniumist ehitus, transpordi, elektroonika ja masinadetailid; pinnatöötluste ja ühendus(keevitamine)tehnika; kergmetalliga kauplemine ja taaskasutamine; masinad, seadmed ja lisatarvikud alumiiniumi tootmiseks ja töötlemiseks jne; teenused, nõustamine, akadeemilised uuringud jne. 2009. aastal laius mess 12 000 m²-l ning osales 280 eksponenti ja ligi 9000 külastajat.

CuChina (www.cuchina.com.cn)

Hiina tähtsaim vasesektori mess. Eelmisel aastal osales messil ligi 300 eksponenti ning ligi 9000 külastajat. Osalema oodatakse: toormaterjali ja sulami produktid; traditsioonilised vasktooted (torud/torustikud, ühendused, kraanid, sanitaartechnika jm); uudsed vasktooted, mida kasutatakse kõrgtehnoloogias, IT-tööstuses/seadmetes, elektroonikatööstuses, kosmosetööstuses, autotööstuses, kodutarvikutes, ehitusmaterjalide tööstuses jne; masinad, seadmed ja lisatarvikud alumiiniumi tootmiseks ja töötlemiseks jne; tehnoloogiad vase taaskasutamiseks, keskkonnakaitseks ning samuti pakendamiseks; vase valu ning selle töötlemise tehnoloogiad; liisaained vasetööstusele (kemikaalid, määrdeained, gaasid jne); uudsed tehnoloogiad vasetööstuse moderniseerimiseks k.a IT.

TiChina (www.tichina.com.cn)

Hiina suurima titaanimessi eesmärgiks on tuua kokku titaaniumi kõige enam kasutatavad tööstusvaldkonnad nagu kosmosetööstus, laevaehitus, tuumaenergeetikatööstus, keemiatööstus, kütusetööstus, metallurgiatööstus, meditsiinitööstus, aparaadiehitus jne – kõik, kus kasutatakse titaani toodete või protsesside olulise komponendina.

Kojast saab tasuta lisainfot Zhenwei messide kohta, infomaterjali ja statistilisi andmeid. Samuti abistame messil osaleda soovijaid korralduslikes küsimustes. Vajadusel aitame koostada ühisturunduse või messitoetuse taotlust.

Lisainfo ja registreerimine:

EVA MARAN
Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

Seminar

„Võlgade sissenõudmise kolm viisi”

21. jaanuaril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Advokaadibürooga Tamme & Otsmann 21. jaanuaril 2010 kell 10.00–15.30 Eesti Kaubandus-Tööstuskogas (Toom-Kooli 17, Tallinn) seminari võlgade sissenõudmise viisidest: läbirääkimised, täitemenetlus, pankrot.

Viimase kahe aastaga on makseprobleemidega Eesti ettevõtete arv järsult kasvanud. Ettevõtete ja eraisikute krediitkäitumise halvenemine on karm reaalsus ning oma majandustegevuses peab igaüks mõtlema, kuidas tagada võlgade tulemuslik sissenõudmine. Probleemseid võlgnikke on pea kõigil, kuid ometi on osad ettevõtjad võlgade sissenõudmisel tulemuslikumad kui teised. Millised on eduka võlanõudmise saladused, milliste võlgadega tasub tegelda ise ning milliste nõuetega on targem pöörduda spetsialisti poole? Nendes küsimustes jagavad koolitusel kogemusi oma ala tipptegijad.

SEMINARI PÄEVAKAVA

10.00-11.30 Võlgade sissenõudmine läbirääkimiste teel –

Villu Otsmann, Advokaadibüroo Tamme & Otsmann partner ning keerulistele võlanõuete ning vaidluste lahendamisele spetsialiseerunud vandeadvokaat.

- Millal tegeleda võlgnikuga ise ja millal „kutsuda abiväge”?
- Läbirääkimiste ettevalmistus, ajastus, teostus.
- Toimetulek „raske” võlgnikuga.
- Kuidas tagada võlgnikuga saavutatud kokkuleppe täitmine?

11.30-11.50 Kohvipaus

11.50-13.20 Võlgade sissenõudmine täitemenetluses –

Elin Vilippus, Tallinna kohtutäitur, Kohtutäiturite Täiskogu juhatuse liige.

- Milliseid nõudeid/lahendeid saab täitemenetluse kaudu sisse nõuda?
- Täitemenetluse olulised tähtajad ja põhitoimingud.
- Nõuete konkurents täitemenetluses ning täitmise võimalik üleminek pankrotimenetluseks.

13.20-14.00 Lõuna

14.00-15.30 Võlgade sissenõudmine pankrotimenetluses –

Martin Krupp, pankrotihaldur, kes viimase 12 aasta jooksul läbi viinud ca 500 pankroti- ja likvideerimismenetlust.

- Millal on mõtet pankrotimenetlust kasutada?
- Pankrotimenetluse algatamisega seotud probleemid, ajutise halduri määramine, menetluse raugemine ning pankrotihalduri kinnitamine jne.
- Nõuete kaitsmine ning teised olulisemad tähtajad ning põhitoimingud pankrotimenetluses.

Seminari osavõtutasu Kaubanduskoja liikmetele on 550, mitteliikmetele 1100 krooni, hindadele lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad teabematerjalid, kohvipaus ja lõuna.

Seminar

„Tasude arvutamine uue töölepingu-seaduse alusel”

19. jaanuaril Tartus

kell 11.00-15.00

Atlantise konverentsikeskuses
(Narva mnt 2)

26. jaanuaril Tallinnas

kell 11.00-15.00

Eesti Kaubandus-Tööstuskogas
(Toom-Kooli 17)

Lektor on E-Audit OÜ audiitor Ellen Tohvri.

Käsitlemisele tulevad teemad

- Keskmise töötasu arvutamise vajadus ja erinevad juhud.
- Keskmise töötasu arvutamise aluseks olev Vabariigi Valitsuse määrus ja selle olulisemad muudatused.
- Keskmise töötasu arvutamine (üld- ja erireeglid, keskmine tööpäevatasu ja selle teisendamine).
- Keskmise kalendripäevatasu arvutamine (puhkusetasu maksmiseks, kasutamata puhkuse hüvitise maksmiseks, töövõimetushüvitise maksmiseks).
- Keskmise tööpäevatasu arvutamine (töötaja koolitusel viibimisel, raseda ja rinnaga toitva ema töötasu säilitamiseks, töötavatel õppuritel õppepuhkuse ajal).

Seminari osavõtutasu Kaubanduskoja liikmetele on 500 krooni, mitteliikmetele 1000 krooni (hindadele lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad materjalid ning lõuna ja kohvipaus.

Lisainfo ja registreerimine:

TOOMAS HANSSON

Tel: 744 2169

E-post: toomas.hansson@koda.ee

Lisainfo ja registreerimine:

KATI KRASS

Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee

Infopäev

„Kõik, mis on vaja teada taimede ja taimsete saaduste ekspordist ja impordist”

20. jaanuaril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 20. jaanuaril kell 10.00–14.30 koostöös loodava Põllumajandusametiga Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) infopäeva taimede ja taimsete saaduste ekspordist ja impordist. Infopäeval käsitletakse mitmeid päevakajalisi teemasid taimede ja taimsete saaduste ekspordi ning impordi valdkonnast. Antakse ülevaade muudatustest Euroopa Liidu seadusandluses, mis on seotud puidust pakkematerjali (kaubaalused, tugipostid, pakkekastid jne) sissetoomisega ELi. Peatutakse probleemiks kujunenud pakkematerjalide veol Portugalist teistesse EL riikidesse.

Infopäeval tutvustatakse 1. jaanuaril 2010 tööd alustanud Põllumajandusametit. Uus amet loodi Taimetoodangu Inspeksiooni, piirkondlike maaparandusbüroode ning Maaparanduse Ehitusjärelevalve- ja Ekspertiisbüroo ümberkorraldamise tulemusena.

Lektorid on peadirektori asetäitja **Raina Möttus**, taimetervise osakonna juhataja **Riina Koidumaa**, taimetervise osakonna juhataja asetäitja **Ülle Metsman**, taimetervise osakonna peaspetsialist **Tea Tasa**.

Infopäeva kava

9.45–10.00	Registreerimine
10.00–10.30	Vastloodud Põllumajandusameti tutvustus – Raina Möttus
10.30–11.00	Taimede ja taimsete saaduste impordist – Riina Koidumaa
11.00–11.30	Taimede ja taimsete saaduste ekspordist – Riina Koidumaa
11.30–11.45	Kohvipaus
11.45–12.15	Rahvusvaheline Fütosanitaarmedmete Standard ISPM 15 – Ülle Metsman
12.15–12.45	EL sisesed nõuded puidust pakkematerjalile, männilaguussi monitooringu läbiviimisest – Ülle Metsman
12.45–13.45	Puidutöötlemisettevõtete (kuivatid, pakkematerjalide tootjad) tunnustamisest Eestis – Tea Tasa

Seminari osalustasu on Kaubanduskoja liikmetele 350 ja mitteliikmetele 700 krooni (lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad infopäeva materjalid ja kohvipaus.

Lisainfo ja registreerimine:

LIDIA FRIEDENTHAL • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee
MARJU MÄNNIK • Tel: 604 0079 • E-post: marju.mannik@koda.ee

Ehituse ja sisekujunduse mess

MosBuild

Moskvas 6.-9. aprill 2010

MosBuild ametlik messiesindaja Eestis Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kutsub Eesti projekteerimis- ja ehitusfirmasid, ehitusmaterjalide tootjaid, arhitekte, sisekujundajaid ja kõiki teisi ehituse ja sisekujundusega tegelevaid ettevõtteid osalema Venemaa suurimal ehitus- ja sisustusmessil MosBuild.

6.-9. aprillil 2010. aastal toimub Moskvas Venemaa üks suurem ja populaarseim ehitus- ning sisekujunduse mess MosBuild. Mess koosneb 6 kategooriasse liigitatud 23 alanäitusest ja katab kogu ehituse ja sisekujunduse toodete ja teenuste valdkonnad:

- Buildex (tööriistad, elektri- ja automaatikaseadmed, ehitusmaterjalid ja seadmed, kanalisatsioon ja torud)
- Cersanex (keraamika, vannitoad, tehnikeraamika)
- WindowBuild (akende- ja profiilide süsteemid, arhitektuuriline klaas ja fassaadid, alumiiniumi- ja teraskonstruktsioonid, tulekindlad süsteemid, varikatused ja rull-luugid, väravad ja automaatika)
- CountryLiving (aiamööbel, suvilad, laste mänguväljakud, basseinid, saunad, spaa, maastukukujundus, välisvalgustus)
- MosInteriors (kodutekstiilid, uksed ja lukud, värvid, põrandakatted, jm sisekujundus)
- Stonex (aiateede katematerjalid, kiviseinad- ja põrandad jm)

2009. aastal oli messidel väljas kokku 2483 eksponenti 45-st riigist ja messe külastas 98 393 inimest. Messide kohta leiab täpsemat informatsiooni veebilehelt: www.mosbuild-expo.com.

Ettevõtetele, kellel on huvi esineda nimetatud messidel oma stendiga, palutakse ühendust võtta Eesti Kaubandus-Tööstuskojaga ja me aitame teid teie stendi korraldamisel.

MosBuild

Lisainfo ja registreerimine:

EVA MARAN • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee
KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Venekeelne seminar

„Ettevõtluskeskkond Venemaal”

11. veebruaril Tallinnas
(Toom-Kooli 17)

12. veebruaril Jõhvis
(Pargi 27)

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös EASI ja rahvusvahelise konsultatsioonikompaniaga G.S.L. Law & Consulting korraldab venekeelse seminar ettevõtluskeskkonnast Venemaal. Lektor on GSL Law & Consulting jurist **Sergei Panuško**.

- 9.30 Osavõtjate registreerimine, hommikukohv
- 10.00 **Investeeringud, valuutaregulatsioonid ja -kontroll** (investeeringud: õiguslikud garantiid ja võimalused; õigusregulatsiooni aktuaalsed probleemid Vene Föderatsioonis; välismajandustegevus: panga- ja valuutaregulatsioonid),
- 11.00 **Maksuaspekt** (välismaiste ettevõtjate juuresoleku vormid Vene Föderatsioonis; föderaalne maksusüsteem; alalise esinduse loomine; mitteresidentide maksu-

registrisse kandmine; kasumimaksud; maksude planeerimine – lubatud piir).

- 12.00 Lõuna
- 12.45 **Tolliaspekt** (regulatsiooni põhimõtted; tollirežiimide liigid. Ekspordi-impordi regulatsioon; tolliorganite ja -maakleritega koostööküsimused).
- 13.20 **Korporatiivne aspekt. Muud aspektid** (juriidilise isiku loomine – näidisalgoritm; JL loomise protseduur, sh põhikirjakapitali tasumine; muudatused Vene seadusandluses OÜ osas; töösuhete regulatsioon – mõningad iseärasused; litsentseerimine).
- 14.15 Vastused küsimustele, kokkuvõtete tegemine.

Osalustasu on 600 krooni (lisandub käibemaks).

Info ja registreerimine: Tallinnas – VIIVE RAID • Tel: 604 0092 • E-post: viive@koda.ee • Jõhvis – MARGUS ILMJÄRV • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee

Riigihanketeated:

GRUUSIA

- Gruusia raudteemöödasõidu projekteerimise hange. Kood 3001

EUROOPA KOMISJON

- Euroopa Komisjon tellib reljeeftrüki ja *offset*-trükiteenuseid. Tähtaeg 14.01.2010. Kood 3002

SOOME

- Killustiku ostmine. Tähtaeg 12.02.2010. Kood 3003
- Elektritööde hange (bruto-ulatus 29 500 brm²). Tähtaeg 22.02.2010. Kood 3004
- Tõlketeenuste ostmine (soome keelest rootsi ja inglise keelde). Tähtaeg 20.01.2010. Kood 3005
- Kirikuraamatute ja materjalide digitaliseerimine, indekseerimine ja mikrofilmide valmistamine. Tähtaeg 26.02.2010. Kood 3006
- Haiglamööbli ostmine (voodid ja kapid). Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 18.01.2010. Kood 3007
- Soome küttepuude hanke. Tähtaeg

aeg pakkumiste esitamiseks 27.01.2010. Kood 3008

- Tööriiete ja erirõivaste hange. Tähtaeg 29.01.2010. Kood 3009
- Saali toolide hange. Tähtaeg 29.01.2009. Kood 3010
- Ehitusmaterjalide ostmine. Tähtaeg 22.01.2010. Kood 3011
- Õpilaste koolirõivaste hange. Tähtaeg 29.01.2010. Kood 3012
- Elektripirnide hange. Tähtaeg 05.02.2010. Kood 3013
- Hange lihatoodete jt valmistoodete ostmiseks. Tähtaeg 05.02.2010. Kood 3014

LÄTI

- Murtud ja purustatud kivide hange. Tähtaeg 17.02.2010. Kood 3015
- Tarkvara rakendusteenuste ostmine. Tähtaeg 22.02.2010. Kood 3016
- Ostetakse toiduaineid, jooke ja tubakat ja seonduvaid tooteid. Tähtaeg 21.01.2010. Kood 3017

- Tehnilise projekteerimise teenused (pakkumiste esitamine inglise või läti keeles). Tähtaeg 25.01.2010. Kood 3018
- Ostetakse fooliumit. Pakkumiste esitamine inglise- ja läti keeles. Tähtaeg 04.02.2010. Kood 3019
- Hangitakse põllumajandus-, metsandus-, aiandus-, vesiviljelus-, mesindusteenuseid ja aiandusteenused. Tähtaeg 27.01.2010. Kood 3020

LEEDU

- Ostetakse pagaritooteid (sh nisujahu, täisviljatooted, konserveeritud kaubad, suhkur, teravili, manna, riis, teraviljatooted ja segusid pagaritoodete valmistamiseks). Tähtaeg on 01.02.2010. Kood 3021
- Ostetakse erinevaid toiduaineid (sh lihatooted, piimatooted). Tähtaeg 28.01.2010. Kood 3022
- Süsteemide ja kasutaja tarkvara programmeerimine. Tähtaeg on

05.02.2010. Kood 3023

- Hangitakse ortopeedilisi tugi-seadmeid ja operatsioonisaali instrumente. Tähtaeg 08.02.2010. Kood 3024
- Kiir- ja maanteede ehitustööde hange. Tähtaeg on 04.02.2010. Kood 3025
- Hoonete ehitustööd (objektid puudutavad spordi, kultuuri, majutusega ja restoranidega seotud hoonete ehitustöid). Tähtaeg 26.01.2010. Kood 3026
- Tuletõrjeautode hange. Tähtaeg 22.01.2010. Kood 3027
- Sülearvutite hange. Tähtaeg 17.02.2010. Kood 3028

Täpsem info:
LEA AASAMAA

Tel: 604 0090 • E-post: lea@koda.ee

Koostööpakkumised:

- Vene ettevõtte, mis tegeleb erinevate küttesüsteemide lahenduste ning teenustega, otsib kontakti küttelehenduste tootjatega ning pakub vahendusteenust ja koostöövõimalusi. **Kood 2009-11-26-013**
- Vene tuleaeglustite (*fire retardant*) arendaja ja tootja otsib esindajat Eestis. **Kood 2009-11-03-04**
- Iisraeli juuksehooldusvahendite tootja otsib vahendajat ja importijat. **Kood 2009-12-06-001**
- Rumeenia IT-ettevõtte otsib pikaajalist koostööpartnerit samast valdkonnast. **Kood 2009-12-01-012**
- Vene turu-uuringutega tegelev ettevõtte, mis korraldab ka ärireise Venemaale, otsib ja pakub koostöövõimalusi. **Kood 2009-12-17-019**
- Hollandi hulgimüüja otsib kontakti toiduainete (täpsemalt juustu) importijatega Eestis. **Kood 2010-01-04-001**
- Valgevene terase tootmise tehas pakub koostööd ning ühissetevõtluse võimalusi. **Kood 2010-01-04-002**
- Vene konsultatsioonifirma pakub finantsteenuseid. **Kood 2010-01-04-003**
- Iisraeli ettevõtte pakub tõlke-teenuseid (nii tava- kui ärikeeles ja juriidilisi tõlkeid). **Kood 2010-01-04-004**
- Iisraeli ettevõtte otsib taaskasutuses oleva termoplastiga varustajat. **Kood 2010-01-04-005**
- Iisraeli kummi-, plastik, PVC- ja tekstiilitoodete tootja ja arendaja otsib vahendajat erinevatele kummi toodetele ja kaitsevahenditele (nt jalanõud, vihmakeebid jm). **Kood 2010-01-04-006**
- Rumeenia raudpiilarite ja teiste teraselementide tootja (*manufacturer of iron pillars and other steel structures*) otsib vahendajat. **Kood 2009-12-21-010**
- Rumeenia elektroonikaseadmete ja nende komponentide tootja otsib vahendajat, koostööd ning allhanketööde teostamise võimalusi. **Kood 2009-12-18-041**
- Rootsi maiustuste hulgimüüja otsib koostööpartnerit Põhja- ja Baltimaadest. **Kood 2009-12-18-029**
- Rumeenia toorpuidu müüja otsib esindajat. **Kood 2009-12-14-029**
- Rumeenia kõrgsurve veepumpade esindaja (*high pressure jet pumps*) otsib kontakti tööstuslike töövahendite tootjaga ning veepumpade lisatoodete esindajaga ning pakub end vahendajaks. **Kood 2009-12-14-028**
- Läti metallelementide tootja ning lõike- ja keevitustööde teostaja otsib allhanketööde võimalusi. **Kood 2009-12-11-006**
- Läti saunakabiinide ja saunatarvikute tootja otsib vahendajat. **Kood 2009-12-10-008**
- Läti käsitsivalmistatud puidust mänuuasjade valmistaja otsib vahendajat. **Kood 2009-12-10-001**
- Itaalia naturaalsete toiduainete hulgimüüja otsib uusi toiduaineid, mida Itaalias turustada (kõrge kvaliteediga ja võimaluse korral mahetoodangu sertifikaadiga). **Kood 2009-12-09-013**
- Rumeenia turvasüsteemide teenusepakkuja otsib välismaist koostööpartnerit automaat-, elektri- ja turvasüsteemide val-
- las, et olla partneri toodete esindajaks Rumeenias. **Kood 2009-12-08-013**
- Rumeenia arhitektuuri ja inseneri valdkonnas tegev ettevõtte otsib allhanke tööde võimalusi. **Kood 2009-12-07-026**
- Taani spordivarustusega tegelev ettevõtte otsib kõrge kvaliteediga ja keskkonnasõbraliku (mitte EPDM) täitematerjali tootjat kunstmuru jaoks. **Kood 2009-12-07-016**
- Tšehhi ettevõtte, mis tegeleb Praha kesklinnas kontoriruumide ja ka turistidele eluruumide rentimisega, otsib koostööpartnereid. **Kood 2009-12-02-033**

Täpsem info:

ANNIKA METSALA

Tel: 604 0091

E-post: annika.metsala@koda.ee

Kaubanduskoda on Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Ameti müügiesindaja Eestis

Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Amet (*Publications Office*) on Euroopa Liidu institutsioonide ametlik kirjastaja [Euroopa Parlament, Ministrite Nõukogu, Euroopa Komisjon, Euroopa Kohus, Euroopa Kutsekoolituse Arengu Keskus (CEDEFOP), Euroopa Liidu Statistikaamet (EUROSTAT)] jt.

Erinevate väljaannete üksiknumbreid on 2009. aasta novembrist võimalik tellida ainult internetipoe vahendusel <http://bookshop.europa.eu/eubookshop>. Kaubanduskoja kaudu pole üksikväljaandeid enam võimalik osta. Kõiki perioodilisi väljaandeid saab tellida Eesti Kaubandus-Tööstuskojast.

Publications Office trükised ilmuvad 11. EL ametlikus keeles. Aastas ilmub erinevaid monograafiaid, perioodilisi väljaandeid, CD-ROMe, videosid ja andmebaase. Peamiseks trükiseks on perioodiline väljaanne Euroopa Ühenduste Teataja (*Official Journal*):

- Official Journal of the EU series L + C, aastane tellimus
- Official Journal of the EU series L + C, paberväljaanne + aastane tellimus CD-ROMil
- Official Journal of the EU, L series – aastane tellimus

- Official Journal of the EU C series – konkurents
- Official Journal of the EU Series L + C + OJ CE + lisad
- Supplement to the Official Journal (Series S) Public Contracts and Tenders
- European Economy
- COM Documents (paper)
- COMEXT DVD-ROM – Intra- and Extra EU Trade
- Reports of Cases before the Court of Justice – Parts I + II
- Reports of EC Staff Cases
- VZI + VZP

Perioodiliste väljaannete tellimiseks võtke palun ühendust:

Enterprise Europe Network sidevõrgustiku koordinaator-organisatsioon Eestis

ANNIKA METSALA, E-post: annika.metsala@koda.ee

Tel: 604 0091, Faks: 604 0061, www.koda.ee

Õnnitleme jaanuarikuu juubilare!

100

NORDKALK AS
liige alates 1997

70

RAKVERE AUTOBAAS OÜ
liige alates 2007

60

KEEMIAKAUBANDUS AS
liige alates 1999

50

ARS METALLITÖÖ OÜ
liige alates 2001

20

ESTKONSULT OÜ
liige alates 1991

SARMET OÜ
liige alates 2004

SWEDEST MOTEL GROUP AS
liige alates 1998

TATOLI AS
liige alates 2001

VAMBOLA SIPELGAS FIE
liige alates 1992

15

AHJUTARVE OÜ
liige alates 2005

APERON AUTO AS
liige alates 2001

BERNER EESTI OÜ
liige alates 1997

EESTI ELEKTRONPOST AS
liige alates 1996

EESTI MUNATOOTED AS
liige alates 1996

EUROPARTS AUTODET AS
liige alates 1999

FOLIE MP AS
liige alates 2004

KONWELL ES OÜ
liige alates 2004

LEHTSALA AS
liige alates 1998

MALMOND OÜ
liige alates 1998

NEKSTOM OÜ
liige alates 1997

NORDEA FINANCE
ESTONIA AS
liige alates 1996

PIDURIMEISTRI OÜ
liige alates 2006

PINEKON OÜ
liige alates 2003

PROFEXPO OÜ
liige alates 1996

PUMEKO AS
liige alates 2005

PÄRNU REISIBÜROO OÜ
liige alates 2006

SALONSHOP BALTIC AS
liige alates 2006

SAURIX PETROLEUM AS
liige alates 1998

TESTEM AS
liige alates 1998

TIETO ESTONIA AS
liige alates 2001

TOOM TEKSTIIL AS
liige alates 1998

WIZARD LOGISTICS AS
liige alates 2007

10

ADVOKAADIBÜROO
EVERSHEDS OTS & CO OÜ
liige alates 1991

AUTO-GAMMA F&F OÜ
liige alates 2009

AVEC EST OÜ
liige alates 2007

BALTIC ARMAMENTS OÜ
liige alates 2004

BALTIC BOAT CENTER OÜ
liige alates 2005

CATWEES OÜ
liige alates 2001

EESTI REHVILIIT MTÜ
liige alates 2007

GRANEL OÜ
liige alates 2008

HAAGISEKESKUS OÜ
liige alates 2003

INTERA AS
liige alates 2004

INTERFIRE OÜ
liige alates 2007

K GRUPP
TURVATEENUSED OÜ
liige alates 2007

KINGDOM OÜ
liige alates 2005

KULLO OÜ
liige alates 2001

MAURINO OÜ
liige alates 2004

N&N INVEST GRUPP OÜ
liige alates 2003

OPTIPROF 2000 OÜ
liige alates 2008

PORT ONE OÜ
liige alates 2009

REKLAAMIKINK OÜ
liige alates 2004

ROAD INVESTEERINGUD AS
liige alates 2006

SCANVEST GRUPP OÜ
liige alates 2005

SFS INTEC OY
EESTI FILIAAL
liige alates 2002

SILINDIA OÜ
liige alates 2004

TERASEKESKUS AS
liige alates 1996

TM PRODUKTSIOONI OÜ
liige alates 2003

VESMACO OÜ
liige alates 2004

VISSMANN SIA
EESTI FILIAAL
liige alates 2002

WIRTGEN EESTI OÜ
liige alates 1998

VÄRVIMEISTER OÜ
liige alates 2003

ÕUEMEISTER OÜ
liige alates 2004

Tartu Ülikoolis toimub 22. jaanuaril lahtiste uste päev ettevõtjatele ja arendajatele

22. jaanuaril algusega kell 10.00 korraldab Tartu Ülikool Tehnoloogiainstituudis (Nooruse 1, Tartu) ettevõtjatele ja arendajatele lahtiste uste päeva, mille raames toimuvad terve päeva jooksul ekskursioonid, saab kohtuda teadusgruppidega personaalselt ning tutvuda ülikooli arenduskeskuste ja teaduslinnakuga Maarjamõisa väljal, kus lisaks Biomeedikumile ja Tehnoloogiainstituudile pakub uusi võimalusi oktoobris 2009 avatud Euroopa moodsaim loodusteaduste õppe- ja teadushoone Chemicum.

Teil on konkreetne küsimus või probleem? Teid aitab ülikooli ettevõtlussuhete meeskond, kes leiab sobivad erialaspetsialistid ning teaduspartnerid, aitab koostada ja läbi viia arendusprojekte, ning neile ka rahalist toetust leida. Lisaks tutvustatakse sel päeval täiendusõppe võimalusi koos lühikese näidiskoolitusega, ülikooli teadlaste loodud uusimaid psühholoogilisi teste ning keelte ja kombestiku õppevõimalusi. Iga ekskursioon kestab orienteeruvalt 2 tundi ja osaleda võib ka mitmel ekskursioonil.

Lahtiste uste päeva raames saab valida erinevate teemapakettide vahel:

- Moodne biotehnoloogia
- Infotehnoloogia ja arvutiteadus
- Füüsika ja Tartu Teaduspargi Protolab
- Keemia tulevik uues Chemicumis
- Tulevikurengud toiduainete turul ja arstiteaduses
- Robotika ja energiatõhus ehitus
- Õkotehnoloogiad ja kivimiuuringud

Lisainfo ja registreerimine:

www.ut.ee/ettevotjapaev

Registreerige kohe ja kohtume 22. jaanuaril Tartus!

Tasuta ID-kaardi koolitused

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja projekti „Mentoripõhine e-õpe” raames viib BCS Koolitus alates juunikuust läbi tasuta koolitused kõigile ettevõtlikele inimestele. Koolitus annab praktilised oskused e-keskkonnas olevate teenuste turvaliseks kasutamiseks ja ID-kaardiga või Mobiili-IDga digiallkirjastamiseks.

Koolituse õppevorm on mentoripõhine e-õpe. Koolitusklassis on kohal mentor-koolitaja, kes abistab küsimuste tekkimise korral. E-õppematerjal sisaldab videoklippe, teste ja praktilisi harjutusi ning on nii eesti- kui venekeelne. Mobiilne arvutiklass tuuakse Teile ettevõttesse kokkulepitud ajal kohale, kui teil on vähemalt 40 inimest, kes soovivad läbida ID-kaardi koolituse. Koolitus võtab aega 2-4 akadeemilist tundi ja igaüks saab valida endale sobiva tempo. Ka üksikutele soovijatele palume oma soovist teada anda.

NB! Selleks, et koolituse käigus saaks praktiliselt läbi teha digiallkirjastamise, tuleb koolitusele kindlasti kaasa võtta ID-kaart või Mobiili-ID koos pin1 ja pin2-ga.

Koolitusele registreerumine toimub läbi ettevõtte kontaktisiku. Registreerimiseks saatke kiri e-postiaadressile ekoolitus@bcs.ee. Lisage kindlasti sobivaim koolitusaeg, töötajate arv. Vali sobiv kuupäev ja pane ennast kirja!

PIRET SALMISTU

Kaubanduskoja turundusdirektor
E-post: piret@koda.ee • Tel: 604 0060

PIRET ELM

BCS Koolituse projektijuht/õpetaja
E-post: piret.elm@bcs.ee • Tel: 699 8155

Kontakt:
ERIK PUURA

TÜ ettevõtlussuhete ja innovatsiooni juht
Tel 737 4802 • 506 9882
E-post erik.puura@ut.ee

Teil on võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete hulgast ning teha oma toodete või teenuste sooduspakkumisi. Koostöösoov või sooduspakkumine peab sisaldama järgmisi andmeid: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-postiaadressi, kontaktisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile Kaubanduskoja liikmetele. NB! Avaldame ainult Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete pakkumisi. Lugege koostööpakkumisi nüüd ka Kaubanduskoja veebilehel Teenused – Koostööpakkumised ja info – Liikmelt liikmele aadressil <http://www.koda.ee/?id=46026>. Lisainfo: KADRI LIIMAL • Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee

STUDIO REMAIND OÜ

Stuudio Remaind pakub reklaamimaailmas huvitavat lahendust – reklaampinnad tanklas. Kuni 31. jaanuari tehtud broneeringutele kehtib Kaubanduskoja liikmetele soodustus -40% hinnakirjast. Reklaami saate eksponeerida teile sobival perioodil. Vajadusel saame ka reklaami kujunduse loomisel abiks olla. Rohkem infot reklaampindade kohta leiata kodulehel www.remaind.ee Kütust tankides on teie reklaam alati 100% nähtav!

Küsi hinnapakkumist: Anneli Viires

E-post: info@remaind.ee • Tel: 53 018 344

EDU KONSULTATSIOONID OÜ

EDU Konsultatsioonid OÜ on 7-aastase rahvusvahelise kogemusega konsultatsiooni ja koolituse firma. Meie olulisemaks klientideks on kaubanduse, tootmise, laonduse-logistika ja insenerifirmad. Spetsialiseerume erinevate äriprotsesside arendamisele ja efektiivistamisele. Sageli on meie klientide soovid olnud seotud seadmete tootlikkuse ja töötajate tööviljakuse suurendamisega ning investeringute tasuvusaja lühendamisega. Muuhulgas oleme aidanud oma kliente erinevate IT- juhtimissüsteemide, mh Axapta (Microsoft Dynamics) jt juurutamise järgselt tootlikkuse ja paindlikkuse suurendamisel. Oleme oma projekte teostanud Eestis, Lätis, Ukrainas ja Soome klientidele Eestis. Meie referentse on võimalik saada meie kodulehelt ja EASst.

Lisainfo: Jüri Kuslapuu • Tel: 324 1505 • E-post: info@edukonsult.ee

E-post: juri@edukonsult.ee • www.edukonsult.ee

MAHTRA TEENINDUSE AS

Pakume Teile ja Teie töötajatele soodsat majutust Tallinnas, Mahtra Hostelis. Asume Lasnamäel, Mustakivi asumis, Peterburi maantee lähedal. Meil on majutusteenuse osutamisel 15-aastane kogemus ning meil on kõik tingimused lühema- või pikemaajaliste komandeeritute vastuvõtuks: logistiliselt hea asukoht, suur parkla, turvaline õhkkond ja sõbralik teenindus. Külaliste kasutada on, peale hiljuti remonditud tubade, veel köök, internet ning saun. Hommikusöögivõimalus. Hinnad alates 125 kroonist/inimene ööpäevas. (Tasumine ka garantiikirja alusel ülekandega vastavalt faktiliselt ööbinud inimeste arvule). Pakkumine kehtib kuni 31.12.2010.

Lisainfo: Peep Sarapuu

Tel: 621 8828, 634 5433 • E-post: hostel@mahtra.ee • www.mahtra.ee

NONGROTO OÜ

Nongroto OÜ otsib partnereid innovaatilise toodangu toimetamiseks Lääne Euroopast Eesti turule. Pakume klientidele kompleksteenust torustike sisemiseks taastamiseks ja hooldamiseks: TV-uuringud, ettevalmistustööd freesrobotiga ja torusiseste remondimuhvide mehhaaniline paigaldamine. Pakume samuti mobiilseid läbipesuseadmeid, mitmesuguseid sulgurkorke, päästevahendeid ning soojusvahetite süsteeme energia saamiseks kanalisatsioonist.

Lisainfo: Tel: 651 3646 • E-post: info@nongroto.ee

www.nongroto.ee

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn

Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritoluserifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0082 • Stockholmi messid

Tel: 604 0082 • koostööpakkumised

Politiikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • liikmesuhted • avalikud suhted • Tel: 604 0085

Teataja toimetus • toimetaja Kadri Liimal • Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950